

A photograph of two horses running on a dirt path. The horse in the foreground is a chestnut color with a white blaze on its face and is wearing a grey halter and black protective boots on its front legs. The second horse is slightly behind and to the right, also running. The background is a soft-focus green landscape. The overall image has a warm, slightly faded aesthetic.

www.ratsastus.fi

NUORISOTYÖTÄ SEUROISSA

Tietoa ja työkaluja

SISÄLLYS

1	ALKUSANAT.....	4
2	NUORISOVASTAAVAT	5
2.1	Alueen nuorisovastaava.....	5
2.2	Seuran nuorisovastaava.....	6
3	NUORISOTYÖ SEURASSA	7
3.1	Miksi nuorisotyö on tärkeää?	7
3.2	Reilu Peli	7
3.3	Terveys ja kasvatus	9
3.4	Nuorten ääni ja osallistuminen	11
3.5	Kilpaurheilu	15
4	TOIMINNAN SUUNNITTELU	16
4.1	SWOT- analyysi	16
4.2	Seuran toimintasuunnitelma ja budjetti	17
4.3	Hyvät neuvot ja terveiset nuorisovastaavilta	18
5	KERHOTOIMINTA JA OHJAUS	20
5.1	Kerhotoiminta.....	20
5.2	Kerhon perustaminen.....	21
5.3	Ryhmän ohjaaminen	23
5.4	Ryhmän muodostuminen.....	25
6	PELISÄÄNNÖT NUORISOTYÖN TUKENA.....	26
7	MERKKISUORITUKSET.....	30
7.1	Merkkisuoritusten vaatimukset pähkinänkuoressa.....	30
7.2	Vinkkejä merkkisuorituksiin	31
8	TAPAHTUMAT JA KILPAILUT	34
8.1	Tapahtumat.....	34
8.2	Retket ja matkat.....	35
8.3	Kilpailut	36
8.4	Tapahtuman ja kilpailun järjestäminen.....	37
8.5	Tapahtuman rahoitus	40
8.6	Toimijoita kilpailuja varten	42
8.7	Buffetin hygieniaoikeus.....	43
8.8	Mainoksen teon muistilista	44

8.9	Tapahtuma- ja toimintavinkkejä seuroilta.....	45
8.10	Vinkkejä kisojen järjestämiseen.....	47
9	TURVALLISUUS JA LUVAT	51
9.1	Turvallisuussuunnitelma.....	53
9.2	Riskien kartoitus.....	54
10	MITEN NUORISOTYÖTÄ VOI RAHOITTA A.....	56
11	TÄHTISEURA.....	58
	LIITTEET	60

1 ALKUSANAT

Tämä opas on tehty tukemaan ratsastusseuroissa tapahtuvaa nuorisotyötä.

Tarkoituksena on helpottaa työn tekemistä, niin, ettei kaikkien tarvitse keksiä pyörää uudelleen ja tuoda uusia vinkkejä. Tässä oppaassa mietitään yleisesti myös nuorisotyön tarkoitusta ja mitä se voisi olla seurassa. Tarve nuorisotyölle lähtee kuitenkin aina seurasta. Mukana on myös ihan konkreettisia apuvälineitä ja tarkistuslistoja itse työhön ja sen suunnitteluun. Ajatuksena taustalla on, että nuorisotyö ei ole vaikeaa, sekä se, että annettaisiin valmiita työkaluja.

Ratsastus tarvitsee uusia tapoja tulla mukaan toimintaan. Nyt kannattaa panostaa siihen, että saadaan houkuteltua nuoret tämän lajin piiriin. Käykää esittelemässä seuraanne kouluilla. Järjestäkää tapahtumia oman lähialueen ja seuran nuorille. Pitäkää seura ja oma talli sellaisena, että nuoret haluavat sinne tulla. Ollaan siis ystävällisiä ja viedään yhdessä Ratsastuksen Me-henkeä eteenpäin. Ollaan ylpeitä lajista, mutta nöyriä ottamaan mukaan kaikki mukaan haluavat. Käännetään yhdessä nuorten harrastajien määrä kasvuun.

2 NUORISOVASTAAVAT

2.1 Alueen nuorisovastaava

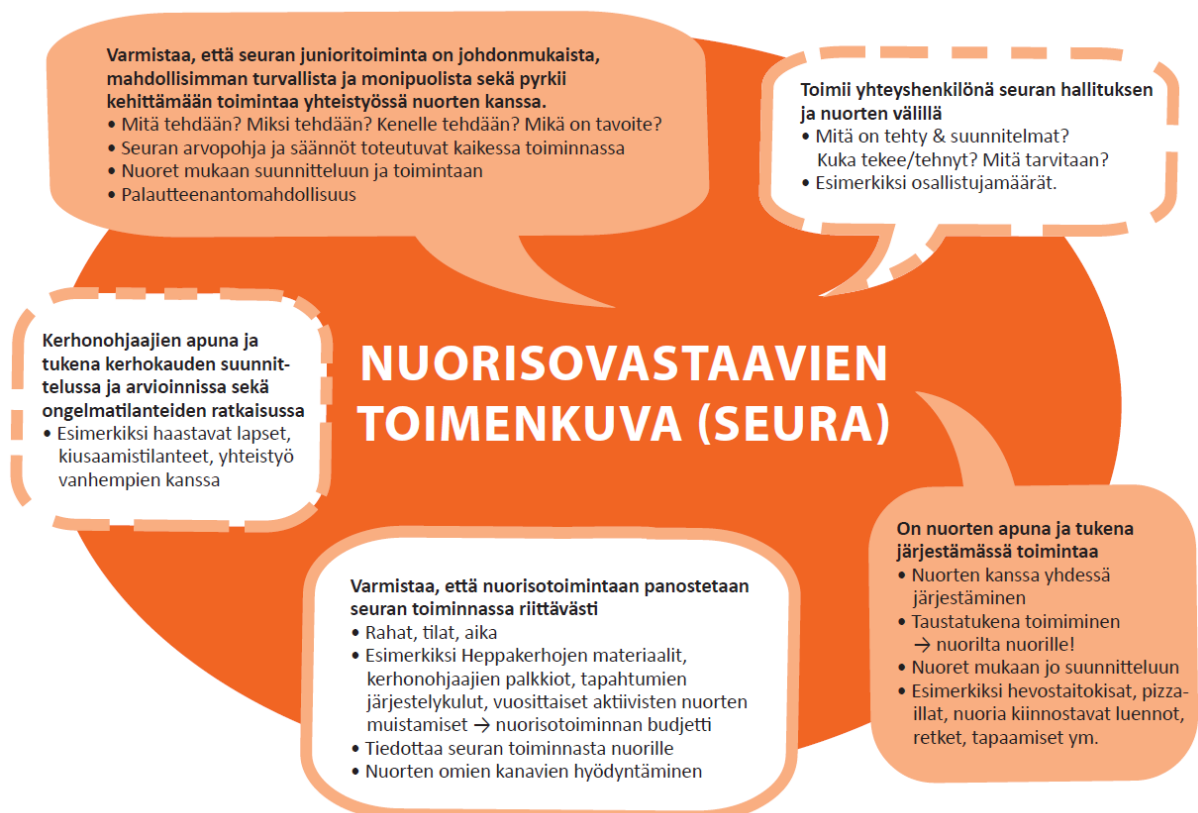
Suomen Ratsastajainliitolla on kahdeksan aluejaostoa, joiden tehtävänä on edustaa liittoa paikallistasolla ja hoitaa sille nimettyjä tehtäviä. Aluejaoston tehtävänä on ohjata toimintaa toimialueellaan liiton vuosisuunnitelman, strategian ja yleisten tavoitteiden mukaisesti. Aluejaostot järjestävät liiton paikallista toimintaa ja kehittävät seuratoiminnan sekä ratsastuksen toimintaedellytyksiä liiton kanssa yhdessä sovitun työnjaon rajoissa.

Jokaiselle näistä alueista on valittu nuorisovastaava, jonka tehtävänä on auttaa ja tukea seurasi nuorisotoimintaa. Heille on määritelty toimenkuva, jota nuorisovastaavat toteuttavat. Älä turhaan siis paini nuorisotoiminnan kanssa yksin vaan ota reilusti yhteyttä oman alueesi nuorisovastaavaan, joka voi mahdollisesti auttaa sinua toiminnassasi. Alueiden budjettiin on myös varattu rahaa harraste – ja vapaaehtoistoiminnan koulutukseen ja tapahtumien järjestämiseksi. Kysy lisää omalta nuorisovastaavaltasi.

2.2 Seuran nuorisovastaava

Monessa seurassa on jo oma nuorisovastaava, joka vastaa nuorisotoiminnasta. Jos seurassasi ei sellaista ole, niin kannatta pohtia pitäisikö olla? Tämä on tärkeä ja vastuullinen tehtävä. SRL on tehnyt myös seuran nuorisovastaavan toimenkuvan, johon on pohdittu, että mitä kaikkea nuorisovastaavan toimenkuvaan voisi kuulua. Toki jokainen seura voi muokata toimenkuvaa omannäköiseksi nuorisovastaavalleen. Nuorisovastaavana voi toimia niin nuori kuin aikuinenkin, mutta yksin ei kukaan jaksakaan toimintaa pyörittää, joten nuorisotoiminnan pyörittämiseen tarvitaan myös muu hallitus ja muut toimijat. Muistettava on, että aikuiset kuitenkin loppupeleissä vastaavat myös nuorisotoiminnasta. Eli jos nuorisovastaava on innostunut nuori tai nuorisotiimi, -hallitus tms. niin joku hallituksen aikuisista olisi hyvä määritellä vielä toiseksi vastuuhenkilöksi.

3 NUORISOTYÖ SEURASSA

3.1 Miksi nuorisotyö on tärkeää?

Sen lisäksi, että ratsastuksen harrastaminen on nuorelle ja nuoren kehitykselle tärkeää, voidaan nuorisotyöllä tuoda nuoren elämään paljon muutakin. Tärkeintä on tietenkin se, että voidaan tarjota nuorille mukavaa tekemistä ja yhdessä oloa. Yhteisö, jonne kuulua. Nuorten yhdessä oleminen kasvattaa sosiaalisia taitoja ja ryhmässä tekeminen kasvattaa ryhmätyötaitoja. Varsinkin nykypäivänä, jolloin nuoret helposti kommunikoivat sosiaalisen median kautta ja tuijottavat kännyköitään. Jollain nuorilla saattaa olla taustalla vaikkapa koulukiusaamista, ehkä kotona ei saa huomiota, kotona saattaa olla päihteiden käyttöä tms. silloin on tärkeä kokea jossain kuuluvansa joukkoon. Ryhmään kuuluminen ilman ongelmiakin tärkeä osa nuoruutta. Se, että minut hyväksytään omana itsenä, on jokaiselle meistä tärkeää. Talli voi toimia monelle nuorelle turvasatama, eläimille voi kertoa suruista, joista muille ei voi kertoa. Tallilla touhuileminen on terapeutista ja ratsastaessa pitää keskittyä vain olemaan hevosen kanssa tässä, omassa kuplassa, silloin ei ehdi murehtimaan muita murheita. Nuorisotyö seurassa on uusien taitojen opettamista. Se on ongelmienratkaisukyvyyn kehittämistä. Seurassa mukana oleminen antaa paljon hyviä eväitä tulevaan aikuisuuteen. Nuorisotyön tekeminen kantaa usein hedelmää vasta vuosien päästä. Nuorisotyön tekeminen on tavallaan palvelus yhteiskunnalle, sillä teemme tärkeää kasvatustyötä.

3.2 Reilu Peli

Talleilla tapahtuva kiusaaminen nousee usein keskusteluun. Kukaan meistä ei varmasti halua tulla kiusatuksi, joten miksi sitä sitten tehdään toisille? Siihen varmasti löytyy niin paljon syitä, kuin on kiusaajia, mutta niitä voivat olla erilaisuus, kateus tai vaikkapa epävarmuus omasta asemasta. Kiusaaminen ei ole pelkästään lasten ongelma vaan myös aikuisille näyttäisi olevan tällaisia ongelmia. Aikuisilla ja lapsilla kiusaaminen on erilaista, mutta täyttää ihan samoja piirteitä, usein aikuisten kiusaaminen ei ole niin näkyvää. Kiusaaminen voi olla nimittelyä, toisen eristämistä. Se voi olla suoraa tai selän takana tapahtuvaa ”maineen pilaamista”. Se voi olla fyysistä tai se voi olla sanallista. Se voi tapahtua myös verkossa. Se saattaa olla sellaista, joka kasvaa tavallaan vahingossa kiusaamisen mittoihin. Se voi olla alkuun vaikkapa viatonta toisten ratsastamisen kuvaamista, kuvia julkaistaan sitten nettiin. Tätä varmasti harrastetaan,

joka tallilla. Kuitenkin aina välillä käy niin, että aletaankin kuvaamaan, vaikka virheitä ja ladataan niitä nettiin ja arvostellaan niitä kaikkien nähden. Tämä ei olekaan enää niin viatonta kuvausharrastusta. Tällaiseenkin on helppo puuttua, vaikka sopimalla, että tunneilla kuvataan vaan luvalla. Seurojen ja tallien on syytä pohtia erilaisia keinoja, joilla kiusaaminen saataisiin kuriin.

Sen voi aloittaa pohtimalla seuran arvomaailmaa ja kuvaamalla millaista arvomaailmaa seura haluaa vaalia. Liikuntajärjestöt ovat yhdessä luoneet yhteisen kuvauksen liikunnan ja urheilun hyvästä toiminnasta: Reilun pelin periaatteet. Pelisääntö osiossa myös vinkkejä seuran pelisääntöjen luontiin.

Reilun Pelin periaatteet

1. Toisen ihmisen ja elämän kunnioitus
2. Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen
3. Vastuu kasvatuksesta
4. Avoimuus, demokratia, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus
5. Kaikkien tasavertainen oikeus liikuntaan ja urheiluun
6. Kestävä kehitys ja luonnon kunnioittaminen

SRL:n sivuilta löytyy lisää hyvää materiaalia tämän asian pohtimiseen seurassa:
<https://www.ratsastus.fi/srl/reilu-peli/>

3.3 Terveys ja kasvatus

Vaikka seuratyö pääsääntöisesti keskittyy ratsastusurheiluun, se on samalla kasvatus-työtä. Seuratoimijoiden on hyvä ymmärtää, että esimerkillä ja seuratoiminnalla voimme vaikuttaa nuorten tulevaisuuteen. Nuorena opitut hyvät elämäntavat ovat todennäköisesti käytössä vielä aikuisenakin. Siksi seura voi hyvin antaa vinkkejä siitä, millaiset ovat viralliset ravintosuositukset, miten paljon nuoret tarvitsevat unta ja miten koulun ja urheilun voisi yhdistää. Seura voi tukea ja kannustaa nuoria parempiin valintoihin. Seurassa voi oppia yhteisöllisyyttä, ryhmässä toimimista, sosiaalisia taitoja ja osallisuutta.

Liikuntakasvatuksen avulla voidaan tukea nuoren fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä. Seurassa olisi hyvä kannustaa nuoria liikunnallisuuteen. Ratsastuksen lisäksi kannattaa kokeilla erilaisia lajeja ja haastaa fyysisiä rajoja, sillä se tukee ratsastamista ja kehon hallintaa. Liikunnan tulisi olla hauskaa ja tuottaa nuorille iloa. Monipuolinen liikunta kehittää motorisia taitoja. Lisäksi eri lajit kehittävät erilaisia erityistaitoja.

Riittävä uni taas tukee kehittymistä, kasvamista ja liikunnasta palautumista. Jos yöunet jäävät liian lyhyiksi, on sen todettu vaikuttavan muistiin ja kognitiivisiin taitoihin, lisäksi väsyneenä onnettomuusriski kasvaa, erään arvion mukaan jopa 60%. Ratsastuksen ollessa muutenkin riskialtis harrastus, on tärkeää kiinnittää huomiota kunnollisiin yöuniin. Unenpuute vaikuttaa myös ruokailuun: väsyneenä tulee syötyä enemmän.

Suosituksia kouluikäisille:

- ♥ Liikuntaa vähintään 1-2 tuntia päivässä monipuolisesti ikään sopivalla tavalla
- ♥ Kilpa-urheilijan tulisi liikkua noin 15-20 tuntia viikossa
- ♥ Yli 2 tunnin pituisia istumisjaksoja tulisi välttää
- ♥ Ruutuaikaa korkeintaan 2 tuntia päivässä
- ♥ Lautasmallin mukaiset ateriat
- ♥ Joka aterialla vihanneksia
- ♥ Päivittäin hedelmiä ja kuitupitoista ruokaa.
- ♥ Vältä sokeria, suolaa ja kovia rasvoja. 1 herkkupäivä viikossa.
- ♥ Säännöllinen ruokailu noin 3-4 tunnin välein, erityisesti aamiaisen yläkoulu-laiset jättävät usein väliin.
- ♥ Unta joka yö 8-10 tuntia.

(Ukk-instituutti, 2018)

Seuran suunnitellessa toimintaa vois olla hyvä pitää nämä suositukset mielessä. Tarjolla voi olla vaikkapa karkin sijasta hedelmiä. Retkillä ja matkoilla ohjelma voi suunnitella niin, että nuoret saavat unta tarpeeksi. Toimintaan voidaan suunnitella vaikkapa erilaisia lajikokeiluja tai oheisliikuntaa.

Oheisliikuntavinkkejä:

- ♥ Kepparitoiminta, keppariesteitä, kepparimaasto
- ♥ Liikuntapassit
- ♥ Unelmien liikuntapäivän tempaus
- ♥ Pilates ratsastus
- ♥ Pilates tunti
- ♥ Punttijumppa
- ♥ Miten venytellä tuntien jälkeen.
- ♥ Yhteistyösopimus vaikka paikallisen punttisalin tai toisen urheiluseuran kanssa.
- ♥ Lajikokeilut
- ♥ Kannustus/tietoluennot
- ♥ Trampoliini tallin pihassa
- ♥ Urheiluvälineitä tallille
- ♥ Lentisverkko kentälle
- ♥ Kimppalenkki, koiralenkki
- ♥ Verryttely ennen tuntia, alkulämmittely, loppuverkka
- ♥ Ämpärijumppa
- ♥ Nuorten tuntien aikaan voi pitää vaikka vanhemmille pienen lihaskuntojumpan.

SRL on julkaissut myös Ratsastajan kunto-opiaan: <https://www.ratsastus.fi/materiaalit/myyntituotteet/>

SRL järjestää myös Liikkuva Ratsastaja-koulutusta, jossa keskitytään nimenomaan ratsastusta tukevaan liikunnan ohjaamiseen.

Netistä hakemalla löytyy myös paljon vinkkejä ja jumppa/Sali-ohjelmia ratsastuksen tukemiseen.

3.4 Nuorten ääni ja osallistuminen

Osallisuus ja osallistaminen on yksi paljon käytetyistä sanoista nuorisotyössä. Osallisuudella tarkoitetaan, että pyritään tuomaan toimintaan nuorten mielipide, pyritään siihen, että nuoret itse tekisivät eli että heitä osallistettaisiin. Sitoutuminen toimintaan on paljon parempaa, kun toiminnan päättämiseen ja tekemiseen saa itse osallistua. Osallisuus on myös paljon syvempikin juttu, kuin yhdessä tekeminen. Se on kuuluvuuden tunnetta tähän yhteisöön ja tähän yhteiskuntaan. Se, että minä osallisena voin vaikuttaa tämän yhteisön tai yhteiskunnan toimintaan. Osallisuuden luomista on myös se, että opitaan yhteiskunnan taitoja, kansalaistoiminnan keinoja (vaikuttamista, äänestämistä tms.) seuratoiminnan ohella. Taitoja, joita nuoret tarvitsevat aikuisenakin. Ratsastusseuratoiminnassa yksi isoja asioita mitä oppia voi, on eläimistä huolen pitäminen ja vastuullisuus. Milloinkaan nuorisotoiminta ei ole ”vain seuratoimintaa”, vaan nuoret oppivat samalla elämisen taitoja, kuten ongelmien ratkaisutaitoja. On hyvä muistaa, että seura osallistuu niin nuorten seksuaalikasvatukseen kuin päihdekasvatukseen ja nuoret ottavat mallia seuran aikuisista. Seuran nuorisotoimintaan ei kuulu mukaan minkäänlaiset päihteet, kuten mm. alkoholi ja tupakka. Nykypäivänä voidaan pohtia myös sitä, että kuuluvatko ne urheiluseuratoimintaan ollenkaan.

Seurassa on hyvä pohtia, että miten nuoria kuullaan tai miten nuorten ääni pääsee perille. Tähän löytyy monia tapoja. Osalla seuroista on käytössä erilaisia sosiaalisen median kanavia, joissa nuoret ovat. Tässä ehkä erilaisia vaihtoehtoja (kuten esim. Facebook) on hyvä miettiä, sillä niissä ikäraja. Facebook toimii kyllä hyvänä tiedotuskanavana vanhemmille. Nuorilla itsellä tällä hetkellä on käytössä sellaiset kanavat kuin WhatsApp, Instagram, Snapchat, mutta mediat muuttuvat nopeasti ja kannattaakin nuorten kanssa jutella, että mistä heidät tavoittaa parhaiten.

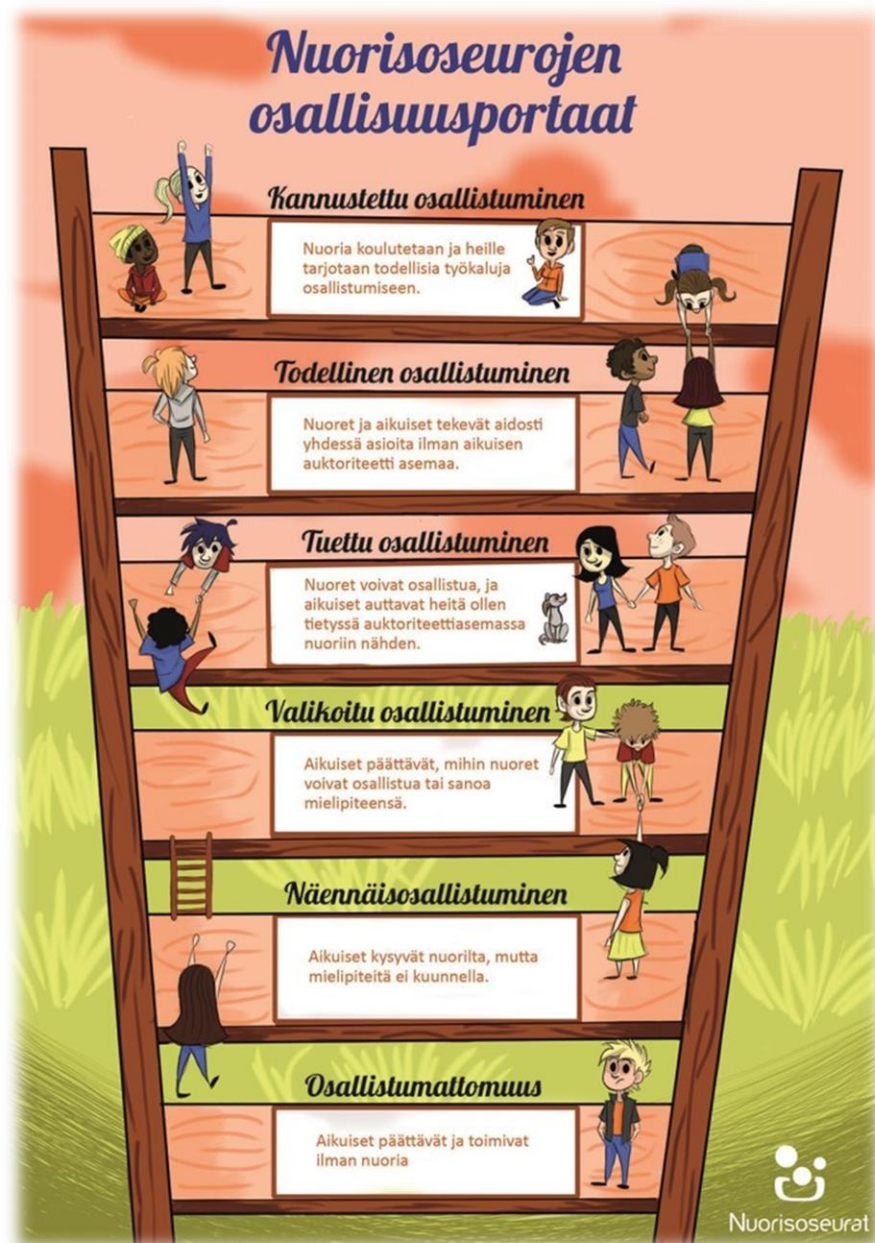
Nuorisotyössä tärkeää on, että nuoret saavat oman äänensä kuuluviin. Tarjota reittejä, joilla kertoa aikuisille siitä, mitä me haluaisimme tehdä, millaisia retkiä me haluaisimme järjestää. On tärkeää, että nuorten ideoita ja toiveita kuunnellaan. Seuran tehtävänä on järjestää asiat niin, että nuoret saavat äänensä kuuluviin. Se voi olla sitä, että aikuiset kävelevät korvat auki tallilla ja keskustelevat nuorten kanssa ja niin saavat tietoon asioita. Tai se voi olla muita ihan yksinkertaisia juttuja, kuten, että järjestetään kokouksia, joissa nuoret saavat olla mukana. Nuorille tärkeää on saada päättää sellaisista asioista, jotka koskevat heitä. Esimerkiksi kisaluokkien päättäminen

voi olla suuri juttu. Osalla seuroista on nuorille omia hallituksia, joihin kuulumisen on kunnia-asia. Nuorisohallituksissa käsitellään nuoria koskevia asioita ja yleensä, joku hallituksesta toimittaa sitten tiedot ja toiveet seuran hallitukseen. Nuorten hallituksen kokouksessa voi olla mukana myös aikuinen. Aikuinen voi samalla ohjata nuoria oppimaan kokouskäytänteitä ja kannustaa nuoria itsenäiseen tekemiseen. On tärkeää, että seuran hallitus myös kuulee näitä toiveita ja mahdollisuuksien mukaan toteuttaa niitä. Nuorten osallistaminen on yksi tärkeä nuorisotyön keino. Nuoria kehoitetaan osallistumaan joihinkin toimintoihin, esimerkiksi hevosten hoitoon, kilpailujen järjestämiseen ja samalla luodaan mahdollisuuksia osallistua, mahdollisuuksia oppia aktiiviseksi

toimijaksi ja luodaan osallisuuden kokemuksia. Osallisuus on tunne siitä, että kuuluu johonkin. Osallisuuden kokemuksella voidaan ehkäistä syrjäytymistä.

SRL:llä on oma Nuoret päättäjät-ryhmä, joka koostuu innokkaista ja aktiivisista nuorista. Nuoret Päättäjät saavat näkyä ja vaikuttaa oman lajin kehittämiseksi ja nuorten äänen kuulumiseksi. Nuoret päättäjät osallistuvat myös SRL:n hallituksen työryhmiin ja tuovat siellä nuorten ääntä kuuluviin. Ryhmän päätarkoituksena on lisätä nuorten liikkumista ja edistää nuorten vaikutusmahdollisuuksia kaikilla urheilun päätöksenteon tasoilla. Innokkaimmat nuoret voivat siis ”edetä” hallitusurallaan SRL:n asti. Myös muutamille alueille on perustettu oma nuorisotiiminsä.

Osallisuuden portaat kertovat osallisuuden tason. Osallisuus ei kuitenkaan ole sitä, että annetaan nuorille työkalut ja sanotaan, että tehkää. Tutkimusten mukaan nuoret kaipaavat paljon aikuisten tukea, jotta oppisivat päättämään asioista.

Seuroissa käytetään mm. seuraavia keinoja nuorten kuulemiseksi ja osallistamiseksi:

- ♥ Hallitus kyselee nuorilta mielipiteitä toiminnasta.
- ♥ Sääntökoulutuksissa tms. kysellään kisaloukkien toiveista.
- ♥ WhatsApp -ryhmä, Facebook-ryhmät (huomioi, että ikäraja 13-vuotta), Snapchat
- ♥ Kyselyitä omilla nettisivuilla
- ♥ Toivomuslistaa ilmoitustaululla
- ♥ Nuorilla on oma hallitus/ryhmä
- ♥ Nuoria mukana hallituksessa
- ♥ Nuorilla on omia vastuualueita seurassa
- ♥ Nuoret osallistuvat tapahtumien järjestämiseen, mm. perherieha
- ♥ Osallistuvat kilpailuiden järjestämiseen, suunnitteluun
- ♥ Nuoret toimivat kerho-ohjaajina tai muun toiminnan vetäjinä, kerho avustajina
- ♥ Nuoret toimivat leireillä apuvetäjinä
- ♥ Kepparitoiminnan järjestämisessä
- ♥ Tekevät palkintoruusukkeita
- ♥ Auttavat merkkisuoritusten järjestämisessä
- ♥ Kiva Kaveri toiminta
- ♥ Nuoret toimivat hoitajina ja tunti avustajina
- ♥ Junnuilla omat valmennuspäivät
- ♥ Oma Talent tiimi
- ♥ Toimivat hoitajina ja tunti avustajina
- ♥ Junnuille omia kilpailuja
- ♥ Toimivat talkoolaisina

3.5 Kilpaurheilu

Kilpaurheilu usein alkaa oman tallin kisoista. Niissä harjoitellaan ensin kisoissa olemista, kisapukeutumista ja kisojen sääntöjä. Harjoitellaan kestämään jännitystä ja huolehtimaan hevosesta, sekä välineistä kisoissa. Monet seurat ovat perustaneet oman Talent-ryhmän nuorille, jotka harjoittelevat yhdessä kilpailuihin. Tämä vaatii seuralta periaatteessa yhden kilpailuvalmennuksesta innostuneen opettajan, joka valmentaa ryhmää. Sillä pääsee jo hyvään alkuun. Nuorien tukeminen kilpailemaan on hyvää nuorisotyötä. Täytyy kuitenkin muistaa, että kilpaileminen on vain yksi osa nuorisotyöstä. Kilpailevia nuoria voi tukea monella tavalla. Heille voi tarjota erilaisia valmennuksia ja koulutuksia. Kilpailemisessa toinen puoli on groomit eli ratsujen hoitajat. Periaatteessa jokainen kilpailija tarvitsee myös groomin. Tällä tavoin voi kilpailuissa-kin osallistaa suuremman joukon nuoria. Groomeille voi myös tarjota omia koulutuksia. Aloittelijoille voi kilpailuissa järjestää vaikkapa ohjatun luokan, jossa joku kulkee rinnalla ja kertoo mitä seuraavaksi tapahtuu. Nuorille on tarjolla paljon erilaisia kilpailuja. Niitä ovat Talent cup, sekä poni- ja junioricup. Näistä löytyy lisätietoa SRL:n sivuilta

4 TOIMINNAN SUUNNITTELU

Toimintaa kannattaa suunnitella. Ideoissa ei niin kovasti kannata miettiä, mitä ei voida tehdä tai mihin me ei pystytä. Suunnitellessa kannattaa heittää vilsimmätkin ideat ilmoille ja joku toinen voi niistä muokata toimivankin jutun. Kaikki ideat siis vaan kehiin!

Ideoinnin jälkeen voidaan miettiä, että mihin meidän seurassa riittää resurssit ja halu. Halutaanko keskittyä ratsastamiseen vai myös oheistoimintaan. Toimintaa on turha suunnitella ja järjestää, jos vapaaehtoiset eivät pysty sitoutumaan tekemään työtä sen eteen. Usein törmää siihen, että ideoita löytyy paljon, mutta ei ketään niiden toteuttamiseen. Eli suunnitteluvaiheessa jo kannattaa miettiä, että ketkä tämän toteuttavat.

4.1 SWOT- analyysi

SWOT-analyysi on työkalu, jolla voit pohtia nuorisotyön tilaa seurassa. Se on Albert Humphreyn kehittämä nelikenttämenetelmä, jota käytetään strategian laatimisessa, sekä oppimisen tai ongelmien tunnistamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä. SWOT-mittarin avulla pääsee saa paremman kokonaiskuvan toiminnasta ja sitä kautta on helppo lähteä miettimään, että millaiseen toimintaan kannattaisi panostaa. SWOT muodostuu sanoista Strengths (Vahvuudet), Weaknesses (heikkoudet), Opportunities (mahdollisuudet, Threats (uhat).

Tämän työkalun avulla voi pohtia esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

Mitkä ovat meidän vahvuuksia?

Missä olemme hyviä?

Miten näitä vahvuuksia ylläpidetään ja vahvistetaan?

Mitkä ovat meidän heikkoudet?

Missä meillä on kehitettävää?

Voimmeko kehittää asioita niin, että heikkoudet kehittyisivät mahdollisuuksiksi?

Millaisia mahdollisuuksia meillä on kehittyä?

Millaisia mahdollisuuksia meillä on järjestää toimintaa?

Miten mahdollisuudet voisi kääntää vahvuuksiksi?

Mitä uhkia meillä on?

Onko uhkia poistettavissa?

Miten voimme minimoida uhat?

SWOT-pohjan löydät liitteistä.

4.2 Seuran toimintasuunnitelma ja budjetti

Nuorisotyö voi seurassa tapahtua hyvinkin usein hetkessä ja elää tilanteen mukaan. Se on ihan normaalia. Toiminnasta tekee suunnitelmallista se, että sen raameja on etukäteen pohdittu. Sille on asetettu jonkinlaisia tavoitteita. Tavoitteet voivat olla vaikkapa, kivan tekemisen järjestäminen, ilmapiirin luominen, hevostaitojen opettaminen, kilpailutoiminnan edistäminen, sosiaalisten taitojen kasvattaminen tms. SWOT-analyysi antaa hyviä vinkkejä siitä millaisia tavoitteita nuorisotoiminnalle voitaisiin asettaa.

Yhdistyslain mukaan jokaisen yhdistyksen tulee esittää toimintasuunnitelma jäsenistölleen, jossa on suunnitelma siitä, miten toimintaa aiotaan toteuttaa ja mihin rahat aiotaan käyttää. Jos tavoitteena on panostaa nuorisotoimintaan, niin se kannattaa kirjoittaa toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelma on hallituksen ohjenuora siitä, miten tänä vuonna toimitaan. Jos myöhemmin halutaan hakea nuorisotoiminnalle eri-

laisia tukia ja hankerahoja, niin siihen tarvitaan toimintasuunnitelma hakemuksen liitteeksi. Suunnitelmia on monenlaisia. Toisille suunnitelmana toimii se, että päätetään järjestää vaikkapa kolme nuorisotapahtumaa, toiset taas kirjaavat tarkasti ylös tulevat suunnitelmat ja tavoitteet toiminnalleen. Erityisesti, jos ollaan hakemassa rahallista tukea toiminnalle, on hyvä kirjata tarkkaan, millaista toimintaa ja kenelle ja mitä hyötyä toiminnasta olisi. Seura kirjoittaa myös vuosittain toimintakertomuksen, jonne kirjataan miten suunnitelmat ovat toteutuneet. Toimintasuunnitelmaa tehdessä ei aina ole vielä kaikkea toimintaa päätetty, joten suunnitelmia täytyy varmasti vielä tarkistaa monta kertaa vuoden aikana. Vuoden alussa on hyvä tehdä jonkinlainen vuosi- tai puolivuotissuunnitelma siitä, miten toimintaa toteutetaan. Toimintasuunnitelman tulee kulkea käsikädessä budjetin kanssa. Budjetti taas on suunnitelma rahojen käytöstä ja sinne kirjataan numeroin ylös ajatus siitä, mitä mahdollisia tuloja ja menoja seuralla olisi. Näissä olisi hyvä huomioida nuorisotyön osuus. Järjestetäänkö nuorille ohjelmaa? Mitä se maksaa? Onko siitä mahdollisesti jotain tuloja? Koulutetaanko nuorille uusia hevoskerhon ohjaajia?

Suunnittelun avuksi löydät liitteistä: tavoitteen asetanta lomakkeen

4.3 Hyvät neuvot ja terveiset nuorisovastaavilta

- ♥ Rohkeasti enemmän vastuuta nuorille! Heillä on hienoja ideoita, mutta he tarvitsevat aikuisten tukea ideoidensa käytäntöön saattamisessa
- ♥ Tärkeintä on saada nuoret ymmärtämään ja hahmottamaan ne mahdollisuudet, mitä omalla toiminnalla voi oikeasti saada aikaan. Seuratoiminta on nuorille etäinen juttu, se täytyy saada konkretisoitua ihan käytännön tasolle.
- ♥ Tasolle, että nuoret saadaan innostumaan (esim. meillä annettiin budjetti x, jolla nuoret saivat suunnitella toiminnan y). Kun yksikin porukasta hoksa, että oikeasti on mahdollista järjestää jotain itseä kiinnostavaa, niin innostus kyllä lähtee leviämään. Niiden ensimmäisten "pioneerien" henkilökohtainen kontaktointi on äärimmäisen tärkeää.
- ♥ Kuunnella mitä lapset haluavat tehdä, miten haluavat oppia, vaihdella oppimistapoja.
- ♥ Kaikkia tervehditään ja autetaan.

- ♥ Mahdollisimman paljon toimintavaltuuksia nuorille! Nuoret kyllä osaavat toimia ja tietävät, mikä on kiinnostavaa muistakin nuorista. Jo yläasteikäiset pystyvät ohjaamaan nuorempiaan, ja esim. lukioikäiset voivat kantaa vastuuta toiminnan suunnittelusta ja koordinoimisesta.
- ♥ Varojen keruu toimintaan on myös tärkeää, koska jo vähälläkin rahalla saa toteutettua paljon hauskoja juttuja. Tästäkin nuoret voivat olla itse vastuussa: esim. kisabuffettiin leipominen onnistuu varmasti lapsilta ja nuorilta!
- ♥ Pitämällä yhteyttä nuoriin, muistamalla rippipäivänä esim. syntymäpäivänä, kannustamalla lähettämään heppailukuvia yhteiseen ryhmään
- ♥ Kuunnelkaa nuoria
- ♥ Nuoret mukaan hallituksen kokouksiin, kuunnellaan ja tuetaan rahallisesti, niin että nuorten ideat eivät jää toteuttamatta ainakaan taloudellisten seikkojen vuoksi.
- ♥ Ehdottomasti seurassa vähintään yksi nuorisovastaava, isossa seurassa kaksi vastaavaa.
- ♥ Pitää aidosti kuunnella nuoria ja myös toteuttaa heidän ideoitaan, vaikka ne itsestä tuntuisivat vähän hölmöiltä.

5 KERHOTOIMINTA JA OHJAUS

5.1 Kerhotoiminta

Monessa seurassa toimii heppa kerho. Hevoskerhotoiminnan tarkoitus on tuoda nuorille muunlaistakin hevostoimintaa ratsastuksen lisäksi. Se mahdollistaa hevosharrastuksen myös sellaisissa perheissä, joilla ei ole varaa ratsastustunteihin. Tai se voi olla helppo tapa aloittaa ratsastukseen tutustuminen. Se lisää nuorten hevostaitoja ja kehittää ryhmätyötaitoja. Lisäksi kerhossa voidaan kannustaa erilaisiin ratsastusta tukeviin lajeihin, kuten nuorien rakastamaan kepparitoimintaan. Tietojen ja taitojen karttuessa kerholaiset voivat suorittaa hevostaitomerkkejä. Kerhot täydentävät ratsastustuntia ja antavat perustaidot hevosenhoidosta ja käyttäytymisestä. Hevoskerho-ohjaajakoulutuksia järjestävät monet seuratsat. Kysele oman alueesi nuorisovastaavalta, milloin alueellasi järjestetään ohjaaja koulutusta. Ohjaajat kannattaa kouluttaa. Näin voimme panostaa kerhotoiminnan laatuun. Hevoskerhoon löytyy SRL:ltä tilattavissa olevaa materiaalia, kuten työkirja kerholaisille, hevostaito-opas, sekä hevoskerhon ohjaajan opas

5.2 Kerhon perustaminen

Kerhon perustaminen ei ole vaikeaa, mutta ennen sen perustamista tulee suunnitella. Etukäteen kannattaa miettiä:

- ♥ Kenelle järjestetään? Seuralaisille vai onko kaikille avoin kerho.
- ♥ Millainen kerho?
- ♥ Mitä kerhokerrat pitävät sisällään?
- ♥ Missä kerho kokoontuu?
- ♥ Rahoitus, tarvitaanko rahaa kerhon perustamiseen?
- ♥ Millaisia taitoja tarvitaan kerhon ohjaamiseen? Eli rekrytointi. Millainen ohjaaja tarvitaan?
- ♥ Koulutetaanko ohjaaja?
- ♥ Maksetaanko ohjaajalle palkkaa? Saako muita etuja?
- ♥ Miten ja missä markkinoidaan?

Aloita ilmoittautumisten vastaanotto ☺

SRL:ltä löytyy hevoskerhotoimintaa hyvät materiaalit, joiden avulla voi suunnitella heppakerhon sisältöä: <https://www.ratsastus.fi/materiaalit/myyntituotteet/>

Kerhon toiminnassa on aina muutamia vaiheita, jotka toistuvat:

1. Suunnittelu

Kerhon toimintaa on hyvä suunnitella etukäteen. Tehdä jonkinlainen vuosi tai kuukausisuunnitelma, joka toimii ohjenuorana toiminnassa. Lisäksi aina jokaisen kerhon kokoontumisesta olisi hyvä olla suunnitelma, että mitä sillä kerralla kerhossa tehdään. Nämä on toki hyvä kirjata ylös, niin silloin pysyy mielessä, mitä on suunniteltu. Suunnitelmaa voi toki muokata tarpeen mukaan matkan varrella.

2. Toiminta, ohjaus

Kerhon toiminta, tehdään mitä suunnitelmassa on ja ohjataan nuoria toimimaan mahdollisimman itsenäisesti. Tarkoitus ei ole tehdä puolesta, vaan antaa kerholaisten keilla ja oppia. Toiminnassa on aina aloitus, toiminta ja yhteinen lopetus.

3. Palaute

Kerätään palautteet kerhosta, kerhokerrasta tms. Palautteen voi kerätä kirjallisesti. Palaute voi olla suullistakin, Kerholaisilta voi kysyä vaikka, että mitä mieltä olitte päivän kerhosta. Kirjalliseen on vain helpompi, ehkä antaa negatiivistäkin palautetta, kuin ohjaajalle sanallisesti.

4. Oma arviointi

Kerhon jälkeen on hyvä käydä itsensä kanssa keskustelu siitä, että mikä kerhon ohjaamisessa meni hyvin. Olla siitä tyytyväinen! Hyvä miettiä myöskin, että jos joku ei mennytkään niin hyvin, että miten sitä voisi kehittää. Voiko itse toimia toisella tavalla, tai pitääkö joku konkreettinen juttu muuttaa. Joskus on hyvä puhua myös jonkun toisen kanssa ja saada toinenkin näkemys asiasta.

Hevoskerhon sijaan monet seurat ovat tehneet omanlaisensa kerhon. Niitä ovat: Nuorisoklubi, junnukerho, Talent, kepparikerho, Vikellys-kerho, talliperjantai, ponikerho, tallikerho, KivaKaveritoiminta, Junnutiimi, hevoskuvauskerho, heppasomekerho eli kannattaa kuulostella vähän omassa seurassa, että millaiselle kerholle olisi tarvetta.

5.3 Ryhmän ohjaaminen

Ohjaaja voi olla innokas nuori, aktiivinen jäsen, poniäiti tai -isä, opiskelija, se voi olla ratsastuksen tai nuorisoalan ammattilainen. Jokainen seura määrittelee itse, millaisen ohjaajan kerholleen haluaa. Nuoria ei kuitenkaan voi jättää ihan yksin vastuuseen, vaan vastuussa on aina joku yli 18-vuotias.

Ohjaajan tärkein ominaisuus on oma persoonallisuus ja halu ohjata, kiinnostus ja motivaatio. Kerhot toimivat usein vapaaehtoistyön pohjalla. Vapaa-ehtoistoimija saa kerhon ohjaamisesta kokemuksia, jotka hyödyttävät muuallakin. Lisäksi kerhon ohjaamisesta tulee hyvä mieli. Kerhon ohjaamisesta seura voi kirjoittaa työtodistuksen ja sillä saattaa esim. joissain opinnoissa saada hyväksilukuja. Se voi auttaa vaikkapa työn saamisessa.

Ei tarvitse olla asiantuntija osatakseen ohjata. Ohjauksen keinot eivät ole monimutkaisia ja niitä voi itsekseen harjoitella. Kannattaa kuitenkin kouluttaa ohjaajat esimerkiksi hevoskerho-ohjaaja koulutuksessa, josta ohjaaja saa paljon eväitä kerhoa varten. Itsenäisesti voi pohtia, että millainen ohjaaja minä olen? Ohjausta voi ja kannattaakin tehdä yhdessä ryhmän kanssa. Älä turhaan yritä yksin. Ohjaaja ei tee ryhmän puolesta, vaan toimii ryhmän kanssa, toimii mahdollistajana eli luo puitteet, mutta antaa ryhmän tehdä. Tarkoitus on, että ryhmän jäsenet oppivat taitoja ja lisäävät tietoaan, oppivat arvioimaan toimintatapojensa toimivuutta, harjoittelemaan uusia tapoja ja osallisuutta. Anna siis ryhmälle itse mahdollisuus kokeilla, onnistua ja epäonnistua.

Ohjaajan tehtävänä on:

- ♥ Turvallisuuden takaaminen
- ♥ Valvoo tilanteen kulkua
- ♥ Valvoo ajankäyttöä
- ♥ Valvoo puheenvuoroja
- ♥ Valvoo, että pysytään asiassa.
- ♥ Luoda puitteet, jossa ryhmä voi tehdä ja oppia
- ♥ Ohjaaja puuttuu kiusaamiseen, osallistumattomuuteen, narisemiseen
- ♥ Auttaa ja neuvoa
- ♥ Opettaa ryhmää kuuntelemaan ja pohtimaan
- ♥ Ohjaaja voi toimia asiantuntijana
- ♥ Auttaa rakentamaan ryhmähenkeä
- ♥ Ohjaaja muistaa, että iloisuus tarttuu ja kerhossa pitäisi olla kivaa, että kerhollaiset haluavat sinne jatkossakin tulla.

Vinkkejä ryhmähengen rakentamiseen:

- ♥ Tutustutaan kerhossa toisiimme kunnolla. Tähän voi käyttää tutustumisleikkejä. Yhteishenki kasvaa yhdessä tekemällä ja yhdessä olemalla.
- ♥ Tehdään kerhossa ryhmänä. Me-henki syntyy, kun ryhmällä on yhteisiä kokemuksia
- ♥ Itse suunnittelema ja toteuttama jää monelle mieleen eli auta kerholaisia toteuttamaan itse.
- ♥ Ryhmä voi keksiä itselleen oman nimen. Se kasvattaa me henkeä
- ♥ Ryhmän tulee tietää ryhmän tavoite
- ♥ Yhteiset pelisäännöt luovat ryhmähenkeä
- ♥ Jokaisen ryhmäläisen tulee saada onnistumisen kokemuksia. Ohjaajan tehtävä on antaa ryhmälle sellaisia tehtäviä, joissa jokainen pääsee käyttämään omia vahvuuksiaan.

Kerhon ohjaajan muistilista

- ♥ Tila valittu ja varattu
- ♥ Kerhossa käytettävät välineet etsitty valmiiksi ja testattu
- ♥ Siirtyminen tilanteesta toiseen huomioitu
- ♥ Työnjaosta ohjaajien kesken sovittu
- ♥ Aloitus mietitty
- ♥ Leikkien/pelien säännöt opeteltu
- ♥ Yhteinen lopetus mietitty
- ♥ Palautteen kysyminen huomioitu

5.4 Ryhmän muodostuminen

Ohjaajien tulisi tietää muutama asia ryhmän muodostumisesta, niin se ei tule yllätyksenä. Ryhmiä ohjattaessa on hyvä miettiä ryhmän eri vaiheita ja tiedostaa, missä vaiheessa ryhmä on menossa.

Tutustumisvaihe, muotoutumisvaihe:

- ♥ Ihmisen luovat kontakteja toisiinsa
- ♥ Ihmiset ujoja, varovaisia ja etäisiä
- ♥ Tarkkaillaan toisten käyttäytymistä
- ♥ Näytetään toisille vain parhaat puolet
- ♥ Voi olla jokin rooli päällä
- ♥ Yritetään tutustua toisiin
- ♥ Tässä vaiheessa ohjaaja auttaa ryhmää tutustumaan toisiinsa. Netistä löytyy mm. erilaisia tutustumisleikkejä käytettäväksi. Tutustumisleikit ovat helppo tapa tutustua toiseen.

Klikkiytymisvaihe, kuohuntavaihe, konfliktivaihe:

- ♥ Ilmenee yhteensovittamisen ongelmia
- ♥ Haetaan kaltaisia
- ♥ Kuppikuntia, kilpailutilanteita, ristiriitoja syntyy
- ♥ Voi olla oma itsensä
- ♥ Klikkiytyminen on sitä vahvempaa mitä vaikeampi on ryhmän jäsenten ilmaista omia tunteitaan
- ♥ Tässä vaiheessa kannattaa luoda ryhmän kanssa kirjalliset pelisäännöt

Yhteistoiminnan syntymisen vaihe:

- ♥ Ryhmätunne kehittyy (me-henki)
- ♥ Ryhmän roolit, säännöt ja normit vakiintuu
- ♥ Ryhmä pystyy ratkomaan ristiriitoja
- ♥ Helppo työskennellä
- ♥ Kuppikunnat ei enää niin tiiviitä
- ♥ Voimavarat käytetään tavoitteen saavuttamiseen
- ♥ Kypsän toiminnan vaihe:
- ♥ Työskentely helppoa
- ♥ Toiminta vakiintunut
- ♥ Yhteistyö sujuu
- ♥ Tunnetaan toisensa vahvuudet ja heikkoudet
- ♥ Luovuudelle löytyy tilaa ja joustavuus on parantunut

Lopetusvaihe, Ryhmän hajoaminen:

- ♥ Työ suoritettu loppuun tai tavoitteeseen päästy
- ♥ Henkisesti ryhmä alkaa hajoamaan
- ♥ Surua ja iloa loppumista kohtaan
- ♥ Negatiiviset tunteet puretaan yleensä ohjaajaan.

6 PELISÄÄNNÖT NUORISOTYÖN TUKENA

Pelisääntöjä luodaan, jotta kaikilla olisi mahdollisuus harrastaa turvallisessa ja yhdenvertaisessa ympäristössä. Pelisäännöt ovat kaikkia varten ja ne sovitaan yhdessä. Seuran kannattaa tehdä omat pelisäännöt seuralaisille, jotta kaikki tietäisivät, miten meidän seurassa toimitaan. Yhteisiä Pelisääntöjä luodaan sopimalla yhdessä lasten ja nuorten sekä heidän vanhempiensa kanssa kauden tärkeimmistä asioista kuten tallilla käyttäytymisestä, harjoittelemisesta, kilpailemisesta ja muista toimintatavoista. Pelisääntöjen tavoitteena on herättää ja myös käydä keskustelua lasten urheilun arvoista, toimintaperiaatteista ja käytännöistä. Pelisääntöjen tavoitteena on lisätä vuoro vaikutusta kodin, seuran ja tallin välille, sekä valmentajien ja urheilijoiden välille.

Ratsastuksessa Pelisääntöjä voidaan sopia esimerkiksi: koko seuran yhteiset pelisäännöt, kerho- ja valmennusryhmien omat pelisäännöt, vanhempien pelisäännöt. Hevoskerhon pelisäännöissä sovitaan kerhotoimintaan liittyvistä asioista yhdessä ohjaajien, kerholaisten sekä kerholaisten vanhempien kanssa. Valmennusryhmissä sovitaan valmentautumiseen ja kilpailemiseen liittyvistä asioista yhdessä valmentajien, valmentettavien ja heidän vanhempiensa kanssa.

Lasten kanssa käytävän pelisääntökeskustelun aiheita voivat olla esimerkiksi:

Kerhotoiminnassa:

- Tallin säännöt
- Käyttäytyminen kerhossa
- Tallipukeutuminen
- Toisten kerholaisten huomioonottaminen
- Kerhonohtajan rooli

Valmennus- ja kilpailutoiminnassa:

- Toisten valmennettavien huomioonottaminen
- Valmentajan rooli
- Itsenäinen harjoittelu
- Käytös valmennustilaisuuksissa ja kilpailupaikoilla
- Varusteista ja hevosesta huolehtiminen

Muuta huomioitavaa

- Pelisääntökeskustelun voi vetää esimerkiksi valmentaja, kerho-ohjaaja, seuran edustaja, ratsastuksenopettaja tai tallin omistaja
- Keskustelun vetäjän on hyvä valmistautua pelisääntökeskusteluun tutustumalla huolella pelisääntömateriaaleihin
- Varaa keskustelutilaisuuden järjestämiseen sopiva lämmin tila, jossa kaikki mahtuvat istumaan
- Mikäli mahdollista, kannattaa järjestää kahvitarjoilu

Pelisääntöjä luodessa tulisi ottaa huomioon jokaisen tasavertainen mahdollisuus liikuntaan ja urheiluun, riippumatta sukupuolesta, iästä, alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta ja vakaumuksesta, mielipiteestä, poliittisesta tai ammattiyhdistystoiminnasta, perhesuhteista, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

SRL on julkaissut paljon hyvää materiaalia koskien Reilua Peliä seuroissa, niitä voi hyödyntää pelisääntökeskusteluissa. Sieltä löytyvät myös someketin säännöt. Reilun pelin keskustelua seurassa on helppo käydä vaikkapa Yhtä Jalkaa-korttien avulla, joissa on valmiina kysymyksiä, joita seurassa voisi pohtia. Materiaalit ja työkirjan löydät täältä: <https://www.ratsastus.fi/srl/reilu-peli/>

Reilun pelin keskustelua seurassa on helppo käydä Yhtä Jalkaa-korttien avulla, joissa on valmiina kysymyksiä, joita seurassa voisi pohtia.

Suomen Olympiakomitealla on myös hyvää materiaalia pelisääntöjen luomista ja vaikkapa vanhempainiltaa varten: <https://www.olympiakomitea.fi/seuratoiminta/toimintaa/tietoa-lasten-urheilusta/urheilun-pelisaannot/>

LUHTAJOEN RATSASTAJAJIEN PELISÄÄNNÖT:

Seurassamme on lämmin ja mukava ilmapiiri, kun

- Tervehdimme toisiamme.
- Autamme toisia tarvittaessa ja otamme mukaan ne, jotka vasta aloittavat hevosharrastuksen.
- Neuvomme ja opastamme.
- Tulemme toimeen keskenämme ja kannustamme kaikkia onnistumaan hevosharrastuksen parissa.
- Kaikki ovat yhtä tärkeitä ja olemme hyviä esimerkkejä toisillemme.
- Keskitymme siihen mitä teemme ja otamme myös muut huomioon.
- Emme hyväksy kiusaamista ja kunnioitamme toisten yksityisyyttä.
- Muistamme hyvät käytöstavat myös sosiaalisessa mediassa.
- Noudatamme valokuvaamisessa tallin sääntöjä ja kysymme aina luvan kuvaamiselle.
- Muistamme, että talli on hevosten koti ja suomme niille rauhaa.
- Toimimme hevosten kanssa rauhallisesti ja vältämme vaaratilanteita.
- Pyydä apua, jos olet epävarma.
- Pidämme tallit siisteinä ja turvallisina.
- Tupakointi ja päihteet eivät kuulu hevosharrastukseen.
- Siivoamme jälkemme ja palautamme tavarat omille paikoilleen.
- Emme lainaa ilman lupaa ja palautamme lainaamamme puhtaana ja ehjänä.
- Harjaamme hevosen ennen ratsastusta ja ratsastuksen jälkeen. Hoidamme ensin hevosen varusteet paikoilleen, sitten vasta itsemme.
- Muistamme, ettei makupaloja saa antaa
- Kunnioitamme ja suojellemme luontoa. Kierrätämme jätteet mahdollisuuksien mukaan ja itselle ylimääräiset varusteet voimme lahjoittaa tai myydä eteenpäin.
- Tiedämme, että edustamme aina seuraa ja käyttäydymme sen mukaan. Saamme ja meidän pitääkin huomauttaa, jos joku rikkoo pelisääntöjä.
- Noudatamme tallin sääntöjä.

Esimerkki vanhempien kanssa sovituista pelisäännöistä:

VANHEMPIEN PELISÄÄNNÖT

Me vanhemmat/huoltajat:

- Toimimme esimerkkinä nuorille niin käyttäytymisessä kuin liikunnan harrastamisessa
- Kannustamme nuoria monipuoliseen ratsastusta tukevaan liikuntaan, erityisesti lihaskuntoharjoituksiin, näin nuoren lihaksisto vahvistuu ja välttyään turhilta loukkaantumisilta.
- Kannustamme nuoria hyötyliikuntaan. (koulumatkat, matkat tallille)
- Osallistumme mahdollisuuksien mukaan nuoren harrastukseen, olemme mukana, teemme yhdessä
- Tallilla ollessamme pyrimme ohjaamaan nuoria tekemään tallin seinältä löytyvän alku- ja loppuverryttelyn
- Opettelemme kilpailujen kulun ja kilpailujen sääntöjä, jotta pystyisivät paremmin tukemaan lasta kilpailuissa.
- Autamme nuoria käsittelemään jännitystä mm. kilpailutilanteessa
- Pidämme huolta, että emme itse pura tai anna nuoren purkaa pettymystä hevosiin/poneluihin tai tuomariin tai toimihenkilöihin. Tuemme pettymysten käsittelyssä.
- Päätämme jääkaapin sisällöstä eli ruoan terveellisyydestä ja ruoka-ajoista.
- Tuomme esiin heti, jos havaitsemme kiusaamista. Siihen saa ja pitää puuttua.
- Keskustelemme nuorten kanssa päihteiden käytön vaarallisuudesta ja mitä haittaa siitä on harrastukselle.
- Sovimme nuoren kanssa säännöt netistä ja somesta, joihin nuori pystyy itse sitoutumaan. Olemme kiinnostuneita siitä, millä sivustoilla nuori käy ja mitä somessa puuhailee.
- Olemme vastuussa siitä, että nuori saa riittävän unen, jotta pystyy palautumaan
- Opetamme nuoria toimimaan sääntöjen mukaan ja ratkaisemaan riidat puhumalla
- Opetan lapselleni, että riittää, kun yrittää parhaansa. Muistutan, että kilpakumppani on elävä ja voi säikähtää auringon säteitä tai nähdä krokotiilejä vesilätäkössä ja niille ei voi mitään.
- Olen aidosti iloinen ja ylpeä nuoren hienoista suorituksista. Muistan, että en lisää perään sitä MUTTA sanaa. Onnistuminen on onnistuminen! Jaan nuoren kanssa ilon.

Vanhempainilta 7.9.2017

7 MERKKISUORITUKSET

Nuoria usein kiinnostavat merkkisuoritukset ja merkkisuorituksilla pääsee testaamaan omia taitojaan. Tätä kannattaa käyttää hyväksi ja luoda nuorille mahdollisuuksia merkkien suorittamiseen.

7.1 Merkkisuoritusten vaatimukset pähkinänkuoressa

Jokaiseen merkkiin on omat vaatimukset ja monet niistä on tärkeitä lajissamme tarvittavia taitoja. Merkkisuorituksia voivat suorittaa SRL:n jäsenet ja suorituksia voi järjestää SRL:n jäsen seurat ja tallit. Merkit ovat muuttumassa sähköisiksi, mutta niitä on vielä jäljellä. Merkkejä voi suorittaa myös niin sovittaessa itsenäisesti. Niistä ja merkkisuoritusten säännöistä lisätietoa löytyy SRL:n nettisivuilta: <https://www.ratsastus.fi/seuratoimijalle/hevostaitopaivat-ja-kilpailut/>

Merkkisuorituksista löytyy lisätietoa myös hevostaito ja hevoskerho-ohjaajan opasta. Merkkisuorituksia voi tehdä monenlaisilla tavoin. Voiko esimerkiksi pystyttää merkkisuorituspisteen, jossa osasuoritusta saa harjoitella ja sitten kuvata sen videolle ja viedä video suorituksen vastaanottajalle. Kuka tahansa ei voi ottaa merkkisuorituksia vastaan vaan niiden vastaanottamiseen tulee olla joku koulutus.

Merkkisuorituksia voi ottaa vastaan vaikkapa ratsastuksen opettaja, toimihenkilö tai joku muu ammatillisen hevosalan tutkinnon käynyt. Tiedot näistä löytyy merkkisuoritusten säännöistä. Tällä hetkellä hevoskerhon ohjaajakoulutuksen käynyt voi ottaa vastaan mini- ja perusmerkin suorituksia. Jatkokoulutuksen käynyt myös hoito 1 merkin suorituksia. Tämä on mahdollisesti muuttuva tieto, joten tarkista tämä tieto vielä SRL:n sivuilta Merkkisuorituksen järjestäjän on varmistettava jäsenyys esimerkiksi jäsenkortin avulla.

Ratsastusmerkkien osasuoritukset eivät vanhene, ja ne voidaan suorittaa eri paikkakunnilla eri järjestäjien valvonnassa. SRL:n merkkisuoritukset ilmoitetaan kuitenkin vasta sitten, kun kaikki osasuoritukset on tehty. Tähtiseurat ja Laatuallit saavat merkeistä alennusta -1 €/merkki sekä tilaukset ilman postikuluja.

7.2 Vinkkejä merkkisuorituksiin

Alkuvalmistelut

- ♥ Sopikaa merkkisuorituspäivä ja hankkikaa tuomari hyvissä ajoin ennen suorituspäivää.
- ♥ SRL:n jäsenseurat ja -tallit voivat halutessaan tilata merkit etukäteen ja jakaa merkit heti hyväksytyin merkkisuorituksen päätteeksi. Merkit on hyvä tilata viimeistään kaksi viikkoa ennen merkkisuoritusta.
- ♥ Merkkisuorituksen järjestäjä vastaa, että merkkisuorittajien SRL-jäsenyys on varmistettu esimerkiksi jäsenkorttien avulla. Merkkien luovuttaminen muille kuin jäsenille on kielletty.
- ♥ Merkkisuorituksia kannattaa yrittää siinä vaiheessa, kun merkkiin vaadittavat asiat ovat jo hyvässä hallinnassa. Jos samassa ryhmässä on eritasoisia suorittajia, kannattaa tämä huomioida valitsemalla heille kullekin oman tasoisensa merkki, jonka suoritusta yrittävät.
- ♥ Merkkisuorituksen vaatimukset on hyvä käydä etukäteen läpi suorittajien kanssa ja kertoa myös, millaisista virheistä suoritus hylätään. Nuorimpien suorittajien kohdalla nämä asiat on hyvä käydä läpi yhdessä vanhempien kanssa.
- ♥ Merkkisuoritustilaisuus on suorittajille tärkeä asia, ja ainakin nuoremmat osallistujat ilahtuvat, jos paikalla ovat myös vanhemmat ja muita tuttuja kannustamassa. Tätä varten vanhemmille kannattaa antaa hyvissä ajoin kutsu tulla seuraamaan merkkisuoritusta.

Hevostaitomerkkisuoritukset

- ♥ Käytännönkoe on helpointa suorittaa osissa esim. hevoskerhon, ratsastusleirien tai hevostaitokurssien yhteydessä.
- ♥ Merkkisuoritus voidaan tehdä myös tehtävapisteradalla, jossa käsitellään yksi tehtäväalue aina yhdessä suorituspisteessä. Merkkisuorituksen vastaanottava tuomari voi käyttää apunaan tehtävapistetuomareita. Tuomari ohjeistaa tehtävapistetuomarit etukäteen. Nykypäivän tekniikka mahdollistaa myös sen, että suorittajat toimivat itsenäisesti ja kuvaavat tehtävässä toimimisen ja palauttavat videon suorituksen arvioijalle.

- ♥ Kannattaa välttää aikaa vieviä tehtäviä sekä nippelitiedon testaamista.
- ♥ Tuomarin kannattaa käydä tehtävät mielessään läpi ennen suorituksia ja päättää minkälaiset karkeat virheet johtavat suorituksen hylkäämiseen. Virheet on hyvä oikaista heti suorituksen jälkeen.
- ♥ Hevostaitomerkkisuoritusta voidaan käytännön kokeen lisäksi halutessa täydentää teoriakokeella. Valmiita teoriakoepohjia saa tilata SRL:ltä.
- ♥ Hevostaitomerkkisuorituksia voidaan järjestää myös hevostaitokilpailujen yhteydessä, jolloin käytännöntehtävät suunnitellaan merkkivaatimuksien mukaisesti.

Ratsastusmerkkisuoritukset

- ♥ Ratsastusmerkkisuoritukset voidaan järjestää joko kilpailumuotoisesti tai ratsastamalla radat esimerkiksi ratsastustuntien päätteeksi.
- ♥ Kouluosuuksien arvioinneissa on hyvä kiinnittää huomio positiivisiin seikkoihin ja kannustavuuteen ja täydentää arviointia 1-2 kehityskohteella.

- ♥ Koska ratsastusmerkit suoritetaan kokonaisina ratoina, kannattaa myös radan ratsastamista harjoitella tunnilla riittävästi etukäteen yksittäisten liikkeiden ja taitojen hiomisen ohella.
- ♥ Ratsastusmerkit voidaan suorittaa myös vaikka tallin omissa kisoissa. Etukäteen voi tuomarin kanssa sopia, että käykö rata merkkisuorituksesta. Silloin tuomari täyttää radan arvostelun lisäksi merkkisuoritusarvion.

Merkkisuorituksen jälkeen

- ♥ Jos merkkisuoritus ei mennyt läpi, asia on hyvä käydä suorittajan kanssa läpi kahden kesken heti suorituksen jälkeen ja kertoa missä asioissa on parannettavaa. Jos vain mahdollista, suorittajalle on hyvä kertoa milloin hän voi yrittää suoritusta uudelleen (merkkisääntöjen mukaan aikaisintaan viikon kuluttua).
- ♥ Jos merkkejä ei jaeta suoritustilaisuuden päätteeksi, sopikaa suorittajien kanssa kimppatilauksesta tai ohjeistakaa suorittajia merkkisuoritustilauksen tekemiseen SRL:ltä esimerkiksi esitäyttämällä merkki-ilmoituslomake.
- ♥ Merkkien kimppatilaukset säästävät rahaa, sillä merkkitalaukseen lisätään postiennakkokuluja 7 euroa/tilaus riippumatta merkkien määrästä.
- ♥ Merkkisuorituksen järjestäjä ilmoittaa merkkisuoritukset SRL:n toimistoon heti suoritusten jälkeen

8 TAPAHTUMAT JA KILPAILUT

8.1 Tapahtumat

Tapahtuman järjestämisen ei tarvitse olla vaikeaa. Pieneksi tapahtumaksi riittää, kun yksi seurasta haluaisi lähteä vaikkapa läheiseen seikkailu-puistoon ja innostaa muita mukaansa tasapuolisesti eli niin, että kaikki on kutsuttu. Sitten siitä tehdään ilmoitus, jossa kutsutaan kaikki mukaan ja eiku menoksi. Tapahtuma voi siis hyvin olla omakustanteinen, kuten vaikkapa keilausilta seuralaisille. Tapahtuma voi olla myös isompi ja tarkoin suunniteltu. Kaikki tapahtumat vaativat kuitenkin sen, että turvallisuus osallistujille on taattu, joten **turvallisuussuunnitelma tulee aina laatia.**

Tapahtumia voi olla todella erilaisia. Yksi tärkeistä yhteisön kannalta on Me-hengen nostatus tapahtumat. Tällaiset tapahtumat ovat tärkeitä yhteisön ja yhteenkuuluvuuden kannalta. Näitä voi olla vaikkapa pikkujoulut, seuran synttärit, palkintogaala tms.

Hevostapahtumat ovat kivoja ja rentoja tapahtumia, niitä voi olla vaikkapa poniagility tai match show-hevosille tai vaikkapa naamiaistapahtuma. Erilaiset oheisliikunta tapahtumat voivat myös olla kivoja kuten keppihevostapahtumat.

Näiden lisäksi voi järjestää puhtaasti myös rahankeruutapahtumia. Niistäkin voi ideoida vaikka mitä. Mikä estää seuraa järjestämästä vaikkapa koiranäyttelyä tai hallikirpparia.

Tapahtuma on kuitenkin onnistuneempi ja laadukkaampi, kun se sisältää seuraavat vaiheet: suunnittelu + toteutus + arviointi. Tapahtuman jälkeen on hyvä pyytää palautetta tapahtumassa kävijöiltä ja arvioida itse, miten tapahtuma onnistui, missä jäi parannettavaa ja mikä meni hyvin.

Tämän oppaan liite sivuilta löydät yhden version palautelomakkeesta.

8.2 Retket ja matkat

Nuorten kanssa voi tehdä erilaisia retkiä ja kaiken ei aina tarvitse edes liittyä ratsastukseen. Ne voivat olla, vaikka seurahengen kohottamista, retken voi tehdä, vaikka elokuvaan tai halutessa voi järjestää vaikka koko viikonlopun kestävä retken. Erasmus-kautta voidaan järjestää vaikkapa toiseen maahan nuorisovaihto, niin, että tallien välillä nuoret käyvät tutustumassa toimintaan. Tällaiseen hankkeeseen voi saada rahoitusta.

Erilaisia retkiä ja matkoja:

- ♥ Retket kisoihin
- ♥ Retket hevostapahtumiin
- ♥ Heureka, museo, huvipuisto tms.
- ♥ Tallinna Horse Show
- ♥ Tallivaihto
- ♥ Erasmus vaihtohankkeet
- ♥ Muut retket

Erityisesti retkillä ja matkoilla tulee muistaa luvat vanhemmilta ja suunnitella paikat, joissa tavataan, jos joku katoaa. Esimerkiksi retken oma WhatsApp-ryhmä on todettu toimivaksi.

8.3 Kilpailut

Nuorille voidaan järjestää myös omia kilpailuja. Kilpailut voivat olla vaikkapa tallin/seuran omat harjoituskisat. Monet seurat järjestävät seuralaisilleen 1-tason kilpailuja. Talli tai seura voi perustaa vaikkapa oman kisatiimin tai pitää erilaisia valmennus tunteja kisoihin haluaville. Kisoihin kannattaa panostaa, sillä kisat opettavat jännityksen hallintaa ja pettymysten käsittelyä. Lisäksi ne kohottavat seurahenkeä, antavat vanhemmille mahdollisuuden osallistua seuratoimintaan.

Harjoituskilpailut:

Harjoituskisat eivät ole viralliset kisat, jolloin niitä voi järjestää seuran omalla porukalla ja tuomarina voi toimia vaikkapa ratsastuksen opettaja. Harjoituskisoihin ei ratsastaja tarvitse kilpailulupaa

1-Tason kilpailut

Ovat viralliset kilpailut, jolloin tuomarin ja ratamestarin tulee olla sellaisia, joilla on lupa toimia näissä tehtävissä. 1-tason kilpailuihin kilpailija tarvitsee E-kilpailuluvan, joka on maksullinen (10€). 1-tason kilpailuissa kuitenkin voidaan sääntöjä hieman soveltaa. Esimerkiksi ratsukon voi antaa ratsastaa radan loppuun, vaikka muuten olisi jo hylätty kisasta. Lisäksi 1-tasolla pukeutumisen ei tarvitse olla vielä ihan kisatasoista, vaan kisoihin riittää, kun tulee siisteissä ratsastusvaatteissa.

2-tason ja ylemmät kilpailut

Ovat jo sen verran isoja juttuja, että niihin tulee panostaa aivan eri tavoin kuin harjoitus tai 1-tason kilpailuihin. Silloin mukana pitää olla kunnon kisaorganisaatio.

8.4 Tapahtuman ja kilpailun järjestäminen

TAPAHTUMAN NIMI: Keksi tapahtumalle nimi. Usein se on jotain, joka kuvaa tapahtumaa hyvin.

TAPAHTUMAN LUONNE: Mitä tehdään, mitä tapahtuu

MIKSI JÄRJESTETÄÄN: Ajatus siitä, että miksi tapahtuma ylipäätään järjestetään. Halutaanko kerätä rahaa, halutaanko järjestää kilpailut, halutaanko antaa nuorille osallistumisen kokemuksia vai mikä on tapahtuman tarkoitus?

KOHDERYHMÄ: Kenelle tapahtuma järjestetään? Kenen ajatellaan osallistuvan tapahtumaan? Saattaisiko tapahtuma kiinnostaa myös muita ryhmiä?

SAAVUTETTAVUUS/ YHDENVERTAISUUS/SYRJIMÄTTÖMYYS: Kaikilla Suomen vähemmistöillä on perustuslain ja yhdenvertaisuuslain nojalla oikeus yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen. Ketään ei saa syrjiä iän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, kulttuurin, vammaisuuden, syntyperän tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

PAIKKA: Missä järjestetään? Tarvitseeko tehdä tilavaraus? Ollaanko ulkona vai sisällä? Pitääkö olla esteetön? Mitä tarpeita paikalle on? Mitä jos sää on huono? Onko paikka esteetön? Voiko esimerkiksi pyörätuolilla liikkua siellä?

AIKA: Aika, joka on sopiva tapahtumalle ja sen järjestäjille ja osanottajille. Tarkista onko jotain päällekkäisiä tapahtumia?

TAPAHTUMAN KUVAUS/RUNKO: Tarkempi kertomus siitä, mitä tapahtumassa tapahtuu. Suunnitelma siitä, miten tapahtuma tehdään. Mitä tapahtuu missäkin järjestyksessä? Aikataulu? Kilpailun luokat ja arvostelut?

RAHOITUS/BUDJETTI: Tarvitaanko rahaa? Mistä rahat saadaan? Saadaanko avustusta tai jotain tukea? Saadaanko rahaa buffetmyynnistä tai osallistumismaksuista? Mihin rahaa menee? Onko tarkoitus saada voittoa vai joku muu tarkoitus? Pitääkö tehdä nollatulot vai voidaanko jäädä tappiolle?

TIEDOTUS/MARKKINOINTI: Jotta ihmiset tietäisivät tulla, niin tapahtumaa täytyy markkinoida, siitä pitää tiedottaa. Aloita markkinointi ajoissa. Ensitiedot voi tiedottaa

jo heti päivämäärän varmistuttua, lisätietoja, jotka varmistuvat myöhemmin voidaan tiedottaa myöhemmin. Tiedottamispaikat riippuvat täysin kohderyhmästä. Jos tarkoitus on tavoittaa oman tallin porukkaa, niin mainokset kannattaa kaupan seinän sijaan laittaa tallin seinälle ja seuran omaan mediaan. Mahdollista omassa mediassa tapahtuman jakaminen. Kannattaa siis panostaa kohderyhmän käyttämiin paikkoihin. Ja markkinoinnissa pätee aina sama kaava: toista, toista, toista, toista... eli ilmoituksia tulee jakaa usein. Kerta ei riitä, jos haluat saada osallistujia mukaan.

Markkinointipaikkoja:

- ♥ Nettisivut
- ♥ Tapahtumakalenterit
- ♥ Jäsenposti
- ♥ Uutiskirje
- ♥ Tekstiviestit
- ♥ Puhelut
- ♥ Kutsukirjeet
- ♥ Mainoskirjeet
- ♥ Lehti-ilmoitukset
- ♥ Ilmoitustaulut
- ♥ Sosiaalinen media, Facebook, WhatsApp, Snapchat, Instagram
- ♥ Meno vinkit tms. ilmaispalstat
- ♥ Flyer
- ♥ Juliste
- ♥ Radiomainokset

ILMOITTAUTUMINEN: Pitääkö tapahtumaan ilmoittautua etukäteen? Saako ajoissa ilmoittautuneet jotain etuja? Tee ilmoittautuminen mahdollisimman helpoksi ilmoittautujalle esim. nettisivuille rastiruutuun lomake. Huomioi, että kilpailuja järjestettäessä kilpailukutsun tulisi olla Kipassa viimeistään kuukautta ennen kisoja.

TURVALLISUUSSUUNNITELMA: Tästä puhutaan enemmän turvallisuusosiossa, mutta kaikille tapahtumille pitää lain mukaan tehdä turvallisuussuunnitelma.

ENSIAPU: Millaiset ensiapuvalmiudet on meillä itsellä? Millaiset valmiudet ovat paikassa, jossa ollaan? Tarvitaanko paikalle ensiaputaitoisia ihmisiä?

LUVAT/ILMOITUKSET: Mitä lupia ja ilmoituksia tapahtuman järjestämiseen tarvitaan? Näistä puhutaan enemmän turvallisuus ja luvat osiossa.

TARVITTAVAT KALUSTEET, KONEET, TEKNIikka, SÄHKÖT: Jo tapahtumaa suunniteltaessa kannattaa käydä läpi, mitä mahdollisia kalustoa ja laitteita tarvitaan.

Näitä voivat olla esim. estekalusto, esteliput, kouluaidat, äänentoisto, kahvinkeitin, traktori, tuolit, palkinnot, pöydät. Mietittävä, että mistä voidaan hankkia ja varmistaa toimivuus ennen tapahtumaa. Pohtia kannattaa myös etukäteen, mistä sähköä tai vettä saadaan. Lisäksi kannattaa varautua mm. varapattereilla.

BUFFET/LIPUNMYYNTEI/KISAKANSLIA/POHJAKASSA: Mietitään, mistä lipun voi ostaa, paikan päältä vai voiko ostaa etukäteen? Mihin maksetaan osallistumismaksut? Montako pohjakassaa tarvitaan ja paljonko sinne laitetaan rahaa?

Buffetin osalta tulee pohtia:

- ♥ Hygieniaosaamista
- ♥ Erikoisruokavalioida, kuten laktoositon, gluteeniton, kasvis
- ♥ Mitä on myynnissä, kuka ne ostavat eli kohderyhmä

Pienestä urheilutapahtumassa olevasta buffetista ei tarvitse tehdä ilmoitusta, mutta jos kyseessä on isompi kahvila tai tilaisuus, siitä tulee tehdä ilmoitus Eviralle. Buffetissa pienessä tilaisuudessa ei tarvitse kenelläkään olla hygieniapassia. Passi vaaditaan ammattihenkilöiltä työpaikalla.

SOMISTUS: Mitä somisteita tarvitaan?

PARKKITILAT: Minne voi tarvittaessa auton parkkeerata? Tarvitaanko parkkipaikalle ihminen ohjaamaan?

OPASKYLITIT: Ohjaus tapahtumapaikalle, parkkipaikalle, missä hevoset saa kulkea, missä ihmiset saa kulkea, missä buffa, ensiapu jne.

WC-TILAT: Missä sijaitsee WC-tilat?

TOIMIHENKILÖT: Millaisia toimihenkilöitä tarvitaan paikalle? Mistä nämä henkilöt hankitaan?

TOIMIHENKILÖIDEN RUOKAILU/EDUT: Onko toimihenkilöille järjestetty ruokailua? Onko toimihenkilöille omia tiloja? Tai omia etuja?

LÖYTÖTAVARAT: Mihin viedään löytötavarat?

PURKAMINEN /SIIVOUS/JÄTEHUOLTO: Tapahtuma ei ole ohi, ennen kuin tapahtuma on purettu, paikat siivottu ja jätteet toimitettu pois. Kannattaa miettiä etukäteen, että minne viedään ja kuka hoitaa.

KUVAUSLUPA: Perussääntö on, että aina kysytään lupa kuvaamiseen ja kuvan julkaisemiseen. Yleisölle avoimissa paikoissa ja tilaisuuksissa, kuten ratsastuskilpailuissa, saa kuvata, jolloin kuvaamista ole erikseen kielletty. Lasten kuvaamisessa kannattaa aina noudattaa erityistä varovaisuutta ja kysyä huoltajalta lupa. Valokuvassa selkeästi tunnistettavissa olevan henkilön kuvaa ei saa ilman suostumusta käyttää mainos- tai markkinointi tarkoituksessa. Alaikäisiltä myös huoltajien lupa.

PALAUTTEET: Tapahtumasta on hyvä kerätä palautetta, niin osallistujilta, kuin toimihenkilöiltäkin. Tähän voi käyttää yksinkertaista palautelomaketta. Näin voidaan oppia ja jatkossa parantaa seuran tapahtumia.

JÄLKIMARKKINOINTI/KIITOKSET: Tapahtuman jälkeen on tärkeä kiittää niitä, jotka ovat tehneet tapahtumasta mahdollisen. Tapahtuman kuvia voi julkaista mediassa ja hehkuttaa me-henkeä. Myös kilpailutulosten julkistaminen on jälkimarkkinointia. Jälkimarkkinoinnilla myydään jo seuraavaa kertaa. Eli halutaan kertoa, että meillä oli kivaa, tulethan säkin ens kerralla mukaan ja samalla huomioida mukana olleet.

TEHTÄVÄNJAKO

Tehtävänjakoa tehdään pitkin tapahtumaa. Aina kun tulee tilanne, että huomataan, että tämä asia pitää hoitaa, niin sille pitää sopia kuka sen hoitaa, että asiat tulevat hoidetuksi. Lisäksi on hyvä kirjata ylös, että kenen asia piti hoitaa, jotta se voidaan jälkikäteen tarkistaa. Moni haluaa muutenkin kokouksen jälkeen saada listan niistä asioista, jotka lupasivat tehdä.

Tapahtuman suunnittelua varten löydät lomakkeen liitteistä

8.5 Tapahtuman rahoitus

Tässä yksi malli siitä miten tapahtuma voidaan budjetoida. Voit myös luoda ihan omat rivit. Budjetoinnin on tarkoitus helpottaa hahmottamaan, että miten paljon kuluja voi olla ja paljonko tulisi tapahtumasta saada tuottoja. Tapahtumabudjettia voi hyvin käyttää myös vaikkapa kerhotoiminnan rahankäytön suunnitteluun

BUDJETTI		
-----------------	--	--

KULUT	ARVIO	TOTEUTU- NUT
Tilat		
Tarjoilut		
Ostokset		
Tekniikka		
Tuomarit		
Toimistotarvik- keet		
Mainonta		
Esiintyjät		
Palkinnot		
Muut		
Yhteensä		

TULOT	ARVIO	TOTEUTU- NUT
Osallistumis- maksut		
Tuet/Avustuk- set		
Vuokrat		
Myyntituotot		
Seuravaatteet		
Buffet		
Muut		
Yhteensä		

TULOS		
--------------	--	--

8.6 Toimijoita kilpailuja varten

Kilpailuja varten tarvitaan vapaaehtoisia toimijoita huolimatta siitä, että onko kilpailu harjoituskilpailu tai jo 1-tason kilpailu. Osaa tehtävistä voidaan yhdistää, esimerkiksi puomien nostajat voivat keräillä myös kakkaa tai ensiapuvastaava voi olla muussakin tehtävässä, kunhan on heti vapautettavissa tehtävästään, jos ensiaputarvetta. Tässä yhden seuran lista tarvittavista henkilöistä:

Estekilpailujen toimihenkilöt

- ♥ joku kuka tekee lähtölistat ja muut paperityöt ennen kisoja
- ♥ kisavastaava/kilpailun johtaja
- ♥ turvallisuusvastaava/ensiapu
- ♥ tuomari
- ♥ ratamestari
- ♥ verryttelyalueen valvoja
- ♥ tuomarin sihteeri
- ♥ (2.sihteeri)
- ♥ ajanottaja
- ♥ (2. ajanottaja)
- ♥ kuuluttaja
- ♥ kisakanslia/tulospalvelu
- ♥ buffetti
- ♥ palkintosihteeri
- ♥ liputtajat
- ♥ kakankerääjät
- ♥ puomien nostajat
- ♥ portin avaaja

Kouluratsastuskilpailuiden toimihenkilöt

- ♥ joku kuka tekee lähtölistat ja muut paperityöt ennen kisoja
- ♥ kisavastaava/kilpailunjohtaja
- ♥ turvallisuusvastaava/ensiapu
- ♥ tuomari
- ♥ tuomarin sihteeri
- ♥ kisakanslia/tulospalvelu
- ♥ verryttelyalueen valvoja
- ♥ kuuluttaja
- ♥ buffa
- ♥ portin avaaja
- ♥ palkintosihteeri

Vuoden 2019 alusta on hyvä muistaa, että myös seuran maksamista päivärahoista ja kilometrikorvauksista tulee tehdä ilmoitus tulorekisteriin.

<https://www.vero.fi/tulorekisteri/tietoa-meist%C3%A4/tietoa-tulorekisterist%C3%A4/esitysjakoulutusmateriaalit/urheiluseuroille/?fbclid=IwAR0rpIBY5XYJMIw0-QESiAm3V3uOrhHsOtcEH7-uEy1PDFnut7smdGpRaT0>

8.7 Buffetin hygieniaohjeistus

Evira on tehnyt ravintolapäivän ravintoloille ohjeistuksen, joka käy hyvin myös seurojen buffetin ohjeistukseksi:

- ♥ Huolehdi henkilökohtaisesta hygieniasta ja käytä kertakäyttökäsineitä.
- ♥ Kertakäyttökäsineiden ensisijainen tarkoitus on suojata elintarvikkeita käsien mikrobeilta, ei käsiä elintarvikkeilta.
- ♥ Muista vaihtaa käsineet aina, kun olet koskenut muuta kuin puhdasta ruokaa tai kun vaihdat tuotetta, jota käsittelet.
- ♥ Älä käsittele elintarvikkeita hanskoilla, joilla olet käsitellyt rahaa, niistänyt, käsitellyt roskia, tai mitään muuta kuin yhtä käsiteltävää elintarviketta.
- ♥ Huolehdi tuotteiden oikeasta säilytyslämpötilasta.
- ♥ Kuumana tarjoiltavan ruoan lämpötila tulisi olla tarjoilun ajan yli 60 astetta. Useimmat ruokamyrkytyksiä aiheuttavat mikrobit eivät siedä yli 75 asteen lämpötilaa. Tarjoilu-aika on korkeintaan neljä tuntia, minkä jälkeen tuotteet on hävitettävä.
- ♥ Kylmäsäilytystä vaativat helposti pilaantuvat elintarvikkeet saavat olla tarjoilun aikana korkeintaan 12 asteisia. Tarjoilu-aika on korkeintaan neljä tuntia, minkä jälkeen tuotteet on hävitettävä. Esimerkiksi sää vaikuttaa tuotteiden lämpötilaan.
- ♥ Varaa mukaasi helposti puhdistettava lämpömittari. Älä kokeile ruokien lämpötiloja sormillasi.
- ♥ Suojaa elintarvikkeet. Käytä esimerkiksi kakkukupuja, läpinäkyviä kansiä ja purkkeja. Suojaamattomiin tuotteisiin liittyviä riskejä ovat mm. roskia lennättävä tuuli, flunssainen asiakas ja tarjoilujen yli lentävä lokki.
- ♥ Varaa jokaiselle tuotteelle omat astiat ja ottimet. Muista, että kypsille ja raaoille tuotteille tulisi olla aina omat astiat ja ottimet. Kypsiin tuotteisiin leviää mikrobeja, mikäli niitä käsitellään samoilla välineillä kuin raakoja tuotteita.
- ♥ Vaihda tai puhdista astiat helposti pilaantuvien tuotteiden täyttökertojen välissä.
- ♥ Muista, että myös jää on helposti pilaantuva elintarvike.
- ♥ Sijoita jätteet etäälle tarjottavista tuotteista.
- ♥ Kirjaa näkyville, mikäli tuote sisältää allergiaa tai intoleranssia aiheuttavaa ainesosaa, esim. pähkinät, seesaminsiemenet, äyriäiset, maito ja laktoosi.

8.8 Mainoksen teon muistilista

Harvalla seuralla on varaa siihen, että joku firma tekisi mainoksen. Siksi mainos tehdään itse. Hevoskerhon mainoksen voit kuitenkin löytää SRL:n kerho materiaaleista.

<https://www.ratsastus.fi/materiaalit/kerhomateriaalit/>

Mainokseen laitettavat tiedot:

- ♥ Mieti ilme, värit, logot. (mainosten olisi hyvä pysyä aina samantyyllisinä)
- ♥ Selkeä tiivis kuvaus tapahtumasta ja kenelle tarkoitettu, miksi he haluaisivat juuri tähän tapahtumaan?
- ♥ Paikka
- ♥ Päivämäärä, kellonaika, tapahtuman kesto
- ♥ Ohjelman runko
- ♥ Hinta, jäsenhintaa, early-bird hinta
- ♥ Ilmoittautuminen, minne? Koska?
- ♥ Lisätietoja saa keneltä?
- ♥ Kuva lisää huomiota

8.9 Tapahtuma- ja toimintavinkkejä seuroilta

- ♥ Pienet seurat voisivat yhteistyössä järjestää tapahtumia tai heppa kerhoa.
- ♥ Hevosagility
- ♥ Hevoskuvauskerho
- ♥ Heppasomekerho
- ♥ Keppihevostunti, -kisat, muuta toimintaa
- ♥ Kepparityöpaja
- ♥ Merkkisuorituksiin voi ilmoittautua aina tallin seinälläolevalle lapulle.
- ♥ Tehkää retki toiselle tallille ja tutustukaa heidän nuorisotoimintaan, sieltä voi saada uutta ideaa oman tallin nuorisotoimintaan :)
- ♥ Tapahtumat/heppa kerho voisi olla avoin kaikille.
- ♥ Yhteiset nyyttikestit lisäävät yhteisöllisyyttä
- ♥ Hevosten kauneuskilpailu
- ♥ Lemmikkien päivä: match show, tietoisukuja, esittelyjä, leikkimielisiä kisoja.
- ♥ Hevostarvikekirpputori esim. jonkin tapahtuman yhteyteen.
- ♥ Kilpailu seniorit vastaan juniorit. Ratsastuksen lisäksi kisaan voi kuulua osakilpailuja myös esim. hevostaidoista ja erilaisissa kisailuissa.
- ♥ Palo harjoitus tallilla yhteistyössä paikallisen VPK:n kanssa. Samassa yhteydessä voi järjestää myös luennon paloturvallisuudesta.
- ♥ Kummitoiminta: kauemmin seurassa toiminut jäsen opastaa vastatullutta seuratoimintaasioissa.
- ♥ Eri urheiluseurojen välinen liikuntacup, jossa kokeillaan eri liikuntalajeja ja kerätään pisteitä leikkimielisissä kisailuissa, joissa ei tarvita kovin paljoa varsinaisia lajitaitoja.
- ♥ Tutustumistapahtuma esim. kerholaisille ja muille innokkaille hevosten vuoro-kauteen. Yöpyminen tallilla, telttayöpyminen kentällä, osallistuminen aamutallista iltatalliin, hevosen päivärytmin oppiminen...
- ♥ Äitien- ja isänpäivän tapahtumat: perheen yhteinen tapahtuma esim. edellisenä päivänä leikkien ja yhdessä tekemisen merkeissä.
- ♥ Estekisoissa ensimmäinen luokka voisi olla avoin keppihevosilla sekä koiran kanssa agilitytyyliin. Näin kaikilla olisi mahdollisuus osallistua jollain muotoa ja pitää hauskaa kisan yhteydessä.
- ♥ Hiihtoesteratsastuskilpailut, jotka voi liittää vaikkapa laskiaisriehaan.
- ♥ Naamiaisratsastus, vaikkapa vapun tienoilla. Pukuja miettiessä kannattaa huomioida turvallisuusasiat.
- ♥ Ajo-opastusta, valjastuksen opettelua. Raviharrastajat tulevat varmasti mielellään opastamaan!
- ♥ Seuravierailut. Naapuripaikkakunnan seuran kanssa voi järjestää vaikkapa yhteisen illanvieton. Tutustumisen jälkeen yhteydenpito ja yhteistyökin tuntuvat helpommilta.
- ♥ Seuran tai esim. hevoskerhon oma kummivarsa, jonka elämää ja kasvamista seurataan kerhossa tai vaikkapa seuran Facebook-sivuilla.
- ♥ Kiitos vapaaehtoistyöstä jää usein sanomatta. Hyvä idea on kirjata kiitokset seuran hallituksen pöytäkirjaan - tuo kiitokseen myös lisää painoarvoa. Pie-

netkin teot kannattaa muistaa! Esim. Seurakilpailut 21.12. Kiitokset: portinavaaja - Anne, kanttiinipitäjä - Tuula, Esteradan rakentaminen - Petri, Emmi ja Saara jne.

- ♥ Kilpailevat nuoret aikuiset järjestäneet pizza illat, missä vanhemmat portti-kielto. Nuoret arvostaneet tätä!
- ♥ Erilaiset liikunnalliset haasteskapat nuorten ja senujen kesken
- ♥ Oheisliikuntatapahtuma tai viikoittainen venyttely tunti
- ♥ Ystävänpäivävalokuvat oman lempiponin kanssa
- ♥ Luentoja liikunnasta, terveydestä, hevoshoidosta
- ♥ Hevosleiri ilman hevosia on ollut hyvin suosittu ja odotettu. Yhden yön leiri. Yksi aikuinen vastaaruuanlaitosta, toinen ja mahdollisesti kolmas toiminnasta. Hevosaiheisia tietokilpailuja, leikkihevosnäyttely, värien opettelua, hevosen ruumiinosat, keppihevostilpailut, varusteiden huoltoa...
- ♥ Seurassamme toimii Kiva Kaveri toiminta, josta löytyy myös SRL:n juttu http://www.ratsastus.fi/prime222.aspx/101/o/kivakaveri_toiminta_on_vakiinnuttanut_paikkansa_oulunsalon_ratsastajien_toiminnassa

8.10 Vinkkejä kisojen järjestämiseen

- ♥ Järjestäkää ns. matalan kynnyksen kisat. Oman tallin kisoihin voi tulla kisojen voittamisen sijaan treenaamaan kisoissa olemista ja jännityksen voittamista. Turvallisessa ympäristössä on hyvä kokeilla miltä se kisajännitys tuntuu.
- ♥ Tallin pihassa voisi olla yksi, joka auttaa nuoria heppojen laitossa ja siinä, että mitä tapahtuu kisoissa missäkin vaiheessa. Esimerkiksi helpoin luokka voisi olla ohjattu, jolloin ohjaaja kulkisi kisailijoiden mukana luokan läpi.
- ♥ Kummikisaaja. Kummikisaaja voi ottaa omiin kisoihin mukaan, jonkun, joka haluaisi jatkossa kisata. Tuolloin pääsisi läheltä seuraamaan kisoihin valmistautumista ja kisojen kulkua.
- ♥ Voi järjestää nuorille omia kilpailuja, kuten naamiais kilpailut.
- ♥ Nuoret kilpailuiden järjestämiseen mukaan. Ottakaa nuoret mukaan päättämään mitä luokkia kilpailuissa on. Lisäksi nuoret voivat toimia monessa toimihenkilötehtävässä, leipoa buffettiin, auttaa makkaran paistossa tms.
- ♥ Tehtäväluokat eli erilaisia tehtäviä, jotka eivät välttämättä ole kouluradoilta tuttuja. Tehtävinä voi olla esim. pujottelua, kevyttä istuntaa, puomien ylitystä tai peruutusta tolppien väliin. Tehtävien keksimisessä voi käyttää mielikuvitusta turvallisuusasiat kuitenkin huomioiden.
- ♥ Varsinaisten estekorkeuksien ei tarvitse hipoa pilviä. 30-40 cm voi olla sopiva korkeus ensimmäisissä kisoissa ja siitäkin päästään vielä alemmaksi käyttämällä esimerkiksi ristikkoja tai pelkkiä puomeja.
- ♥ Estekilpailuissa voidaan soveltaen käyttää taitoarvostelua ja kannustaa sitä kautta harjoittelemaan enemmän taitoja kuin vauhtia.
- ♥ Koulukisoissa arviointilomakkeeseen kannattaa etsiä myönteisiä asioita ja käyttää kannustavia ilmaisuja. Myös käytännönläheiset vinkit miten suoritusta voisi parantaa, otetaan varmasti ilolla vastaan.
- ♥ Koulukisat voi viedä läpi myös ryhmäratsastuksena. Tällöin radalla on samaan aikaan useampia ratsukoita, jotka esittävät peräkkäin tuomarin pyytämän liikkeen. Kun kaikki ovat esittäneet ensimmäisen liikkeen, tuomari kertoo seuraavan liikkeen. Koulukisoissa voi kokeilla myös esim. ravi ohjelmaa kärkiratsastajan kanssa.
- ♥ Tempo kokeissa esitetään kaikkia askellajeja ja näin testataan, että ratsastaja osaa ratsastaa oikeassa tempossa. Ratsastajalle kerrotaan ennakkoon matkan pituus ja aika, joka siihen on käytettävissä. Suoritukseen voidaan sisällyttää myös erilaisia teitä.
- ♥ Hevostaidoista voidaan kilpailla leikkimielisin kisoin, samalla voidaan järjestää mahdollisuus hevostaitomerkkien suorittamiseen.
- ♥ Maastotaitoratsastus on mielenkiintoinen lajituttavuus. Kokeile tätä hauskaa kisamuotoa, esim. seuran nuorisoklubiporukassa.
- ♥ Match Show -kilpailut ovat myös kokeilemisen arvoinen juttu. Tämä kisa ei edellytä minkäänlaisia ratsastustaitoja, joten mukaan pääsevät esim. kaikki hevosenhoitajat.
- ♥ Kilpailuissa kannattaa hyödyntää eri teemoja, kuten juhlapyyhiä ja vuodenaikoja. Hauskuutta kisoihin tuovat myös esim. puku- ja naamiaisratsastukset sekä musiikkiratsastukset. Tällaisissa luokissa voi tuomariapulaisina käyttää myös taiteen-, teatterin- tai musiikin asiantuntijoita.

Luokkia voidaan rajata

Luokkia kannattaa rajata erilaisilla perusteilla. Jos erillisten luokkien järjestäminen tuntuu hankalalta, luokan voi jakaa myös sen sisällä eri ryhmiin.

- ♥ Avoin iän mukaan: avoin junioreille (14-18 v.) tai avoin poniratsastajille (alle 17v.)
- ♥ Kilpailutason mukaan: a) avoin korkeintaan 1-tasolla kilpailleille b) avoin 2-tasolla kilpailleille c) avoin 3-5 tasolla kilpailleille TAI a) avoin korkeintaan helppo B-luokkiin/100 cm osallistuneille tms. TAI a) avoin taluttajan kanssa ratsastaville b) avoin itsenäisesti ratsastaville
- ♥ Ainakin kerran vuodessa on kiva järjestää kisat, joissa hevosen hoitajat ratsastavat ja omistajat vastaavasti hoitavat hevoset.
- ♥ Seuramestaruudet voidaan ratkoa tasavertaisesti taito tasosta riippumatta siten, että ratsastaja voi valita kolmesta vaihtoehdosta itselleen sopivimman kouluohjelman ja tai estekorkeuden. Tämän jälkeen tuomari tai ratsastuksenopettaja käy listat läpi ja katsoo, että valinnat ovat osuneet sopiviin luokkiin. Kisat käydään läpi normaalisti. Koulukisoissa voittaja selviää prosenttien mukaan, estekisoissa virhepisteiden ja mahdollisesti ajan mukaan.
- ♥ Poniratsukot on hyvä huomioida lyhennetyin sarjavälein.

Kenet palkitaan

- ♥ Kisoissa voidaan palkita esimerkiksi Reilu Ratsastaja, joka toimii reilusti kanssakilpailijoitaan kohtaan. SRL:ltä löytyy reilun pelin ruusukkeita, jotka ovat oivallisia reilun ratsastajan palkitsemiseen.
- ♥ Tuomari voi valita jokaisessa kilpailussa ei-sijoittuneiden joukosta ”Best in show:n”, joka palkitaan omalla erikoisruusukkeella. Palkinnonantoperusteena voi olla siisti suoritus ja ystävällinen käyttäytyminen tms.
- ♥ Kilpailijoiden lisäksi kisoissa voidaan palkita erikseen myös ”Kilpailun toimihenkilö” reippaasti ja ystävällisesti tehdystä työstä tai jollakin muulla perusteella. Tähän käy myös hyvin reilun pelin ruusuke. SRL:n nettisivuilta löytyy hyvät perustelut, niin reilun pelin ratsastajalle, kuin toimijallekin.
- ♥ Erikoispalkintoja jaettaessa kannattaa huomiota kiinnittää siihen, ettei niitä jaeta samoille henkilöille peräjälkeen.
- ♥ Esimerkiksi merkkisuoritusluokissa voidaan palkita kaikki hyväksytyt suorituksen tehneet tasavertaisina.
- ♥ Esteratsastuksessa kannattaa kokeilla arvostelujen A.0 ja A.1 käyttämistä.
- ♥ Seuran ranking-kilpailussa kannattaa kiinnittää huomiota pisteytykseen ja palkita
- ♥ sijoituksien lisäksi myös aktiivisuudesta.

Sääntöjen soveltaminen

- ♥ 1-tason kilpailuissa voidaan sopia, että suoritus hylätään esteratsastuksen vasta kolmen tottelemattomuusvirheen jälkeen tai että radan saa aina jatkaa loppuun ja tuloluettelossa nämä tulokset merkitään sanan ”hylätty” sijaan merkinnällä ”ei tulosta”. Kouluratsastuksessa voidaan sopia, että hyväksytyyn tulokseen riittää esim. 40 prosentin tulos.
- ♥ Siistiä pukeutumista on hyvä harjoitella jo 1-tasolla, mutta liiat vaatimukset pukeutumisen suhteen voi unohtaa, jottei virallisten kisavaatteiden puute estä kisaamista. Toki säännöt ja turvallisuus on huomioitava eikä esim. kypärän käytöstä voida lipsua. Pitkät hiukset on myös hyvä opettaa pitämään kiinni niin kisaatilanteissa kuin muutenkin ratsastettaessa.

Nuorille vapautta ja vastuuta

- ♥ Juniorit voivat olla myös järjestämässä kisoja. Tehtäviin kannattaa antaa koulutusta jo ennen kisoja ja kerrata asiat vielä lyhyesti kilpailupaikalla. 1-tason kilpailuissa junnut voivat kokeilla oikeastaan kaikkia tehtäviä, tuomarointiakin voi kokeilla aputuomarina virallisen tuomarin rinnalla. Tehtävät on hyvä laittaa kiertämään, niin, ettei kenenkään tarvitse joka kisassa avata porttia tai toimia liputtajana. Etukäteen on hyvä miettiä jo, miten kisojen talkooväki palkitaan ja motivoidaan: ilmaiset pullat ja mehut kisapaikalla, yhteinen ilta kisajärjestelyihin osallistuneiden kanssa, hyvä talkooruokailu...
- ♥ On myös seuroja, joissa 1-tason kilpailuiden järjestämisvastuu on annettu kokonaan junioreille: he hoitavat kisat alusta loppuun, kisakutsusta palkintojenjakoon. Toki he pyytävät tuomareiksi ja muuten avuksi myös senioreita, mutta

vastuu kisoista on kuitenkin nuorten ryhmällä. Vastaavasti he myös saavat kisojen lähtömaksut ja mahdollisesti kahvion tuotot omaan toimintaansa.

- ♥ Myös kilpailijat kannattaa valjastaa mukaan kisajärjestelyihin kuten radanrakentamiseen. Jos seura järjestää valmennuksia, joita myös tukee rahallisesti, voidaan edellyttää, että näihin valmennuksiin osallistuvat ovat käytettävissä myös kilpailujen toimihenkilötehtävissä.
- ♥ Aloitteleville juniorikisaajille voidaan etsiä kokeneemmat juniorit kummeiksi, jotka opastavat kilpailujen toimintatapoihin
- ♥ Tärkeä juttu itse kisapäivän lisäksi on myös kisoihin valmistautuminen. Edellispäiväksi kannattaa sopia esimerkiksi yhteisiä varusteiden puhdistusiltoja.
- ♥ Radan koristelu on kivaa ja lisää kisatunnelmaa. Tämäkin tehtävä soveltuu junioreille ja vaikka hevoskerholaisille. Erilaiset teemat piristävät kisoja ja kun ratsut tottuvat erilaisiin asioihin jo kotikisoissa, mahdollisesti muualla olevat koristelut yms. eivät niin paljoa pelota. Myös koristelussa on huomioitava turvallisuusnäkökohdat.
- ♥ Oheisohjelmaa ja näytöksiä voidaan järjestää myös 1-tason kilpailuissa aikataulujen puitteissa. Ohjelman teosta voivat vastata juniorit tai hevoskerholaiset. Oheisohjelma voi olla myös sellaista, että siihen voi tutustua oman aikataulunsa mukaisesti, esimerkiksi voidaan laittaa pöydällä näyttille kiellettyjä ja sallittuja kuolainmalleja.

Kisaajat ja katsojat luovat kisatunnelman

- ♥ Katsojien paikalle saamiseen kannattaa panostaa: kisoista kannattaa ilmoittaa nettisivuilla, Facebookissa, lähialueiden ilmoitustauluilla sekä lähitalleilla. Tuntiratsastajille ja heidän vanhemmilleen voi jakaa kisoista kertovia lappuja mukaan. Tekstinä voi esimerkiksi olla: ”Tervetuloa katsomaan kisoja! Paikalla hyvä kisakahvio. Vapaa pääsy.”
- ♥ Katsojien hankkimiseen voi käyttää myös yhden seuran hyväksi havaitsemaa ”Pullaa ja mehua” –kuponki-idea. Esimerkiksi kun seuran tai tallin toimintaa esitellään erilaisilla messuilla, voi siellä jakaa kuponkeja, joihin on merkitty ratsastuskilpailujen päivämäärät. Kuponkia vastaan saa kisapaikalla mehua ja pulan. Kuponkit maksavat todennäköisesti itsensä takaisin muina kisakahvio-ostoksina ja jopa uusina harrastajina ja sitä kautta jäseninä.
- ♥ Kuuluttajalla on iso rooli kisatunnelman luojana. Huumoria kannattaa käyttää sopivasti ja väliin vielä asiallisia tietoiskuja kilpailutoiminnasta pelkän tulosten luettelemisen sijaan, niin kisa muuttuu myös katsojia kiinnostavammaksi.
- ♥ Seuran kannattaa hyödyntää myös menestyneimpiä ratsastajiaan 1-tason kilpailuissa ja käyttää heitä ”idoleina”. Nämä ratsastajat voivat opastaa kilpailuihin liittyvissä asioissa tai osallistua palkintojenjakoon.

9 TURVALLISUUS JA LUVAT

Tapahtumaa suunniteltaessa on selvitettävä tarvitaanko erillisiä lupia. Näitä voivat olla:

Maankäyttölupa:

Maan omistajalta pitää olla lupa siihen, että tapahtuma voidaan järjestää hänen mailaan. Esimerkiksi ilman tallin omistajan lupaa, tallin alueella ei saa järjestää tapahtumia.

Teosto maksu / Gramex:

Kun käytät taustamusiikkia tapahtumissa tai kilpailuissa, tarvitset musiikin käyttöluvan. Gramex ja Teosto kerää lupamaksuja ja lupamaksut ohjataan reilusti musiikin tekijöille, kustantajille, esittäjille ja tuottajille. Lupamaksut ovat verrattavissa palkkaan ja tekijänoikeuksista huolehtimalla Gramex ja Teosto pyrkivät turvaamaan edellytykset musiikin ammattimaiselle tekemiselle jatkossakin.

SRL:n jäsen seurat ja – tallit ovat Suomen Olympiakomitean sopimuksen piirissä, eli ei tarvitse erikseen lupaa

Vakuutus:

SRL on vakuuttanut jäsenensä. Tapahtumien toimijoilla on talkoovakuutus voimassa, tarkemmat tiedot vakuutuksista SRL:n nettisivuilla.

Arpajaislupa:

Jos arpoja myydään enemmän kuin 500 kpl, silloin tarvitaan arpajaislupa. Tavara- ja arpajaislupa hankitaan poliisilta. Se löytyy osoitteesta: https://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/28457_Tavara-arpajaislupahakemuslomake_suomenkielinen.pdf?5755cbf6e011d388

Anniskelulupa:

Jos tapahtumassa on anniskelumyyntiä, tarvitaan anniskelulupa. Se haetaan aluehallintovirastosta.

Ilmoitus poliisille:

Yleisötilaisuudesta on ilmoitettava kirjallisesti järjestämispaikan poliisilaitokselle vähintään viisi vuorokautta ennen tapahtumaa, jos sen järjestäminen edellyttää toimenpiteitä järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, sivullisille tai ympäristölle aiheutuvan haitan estämiseksi ja/tai erityisiä liikennejärjestelyjä. **Ilmoitus on tehtävä aina, mikäli järjestäjä katsoo tapahtuman edellyttävän järjestyksenvalvojan tai yleisellä tiealueella toimivan liikenteenohjaajan läsnäoloa.**

Ilmoitus pelastuslaitokselle:

Pelastuslaitokselle tulee tehdä ilmoitus, jos osallistujia on yli 200

Ilmoitus Eviralle elintarvikemyynnistä:

Eviralle tulee tehdä ilmoitus elintarvikemyynnistä, jos tapahtuma on iso. Oman tallin pihalla pidettävät alle 200 hlön tapahtumat ovat pieniä tapahtumia.

Luvat vanhemmilta:

Usein kannattaa pyytää vanhemmilta lupa osallistua esimerkiksi retkillä tai matkoille. Retken johtajien on tärkeää tietää, että lapsella on vanhempiansa lupa osallistua retkelle ja että vanhemmat ovat puhelimitse tavoitettavissa retken aikana.

Oppaan liitteistä löytyy yksi versio lupalapusta.

9.1 Turvallisuussuunnitelma

Aina kun järjestetään mitä tahansa toimintaa tulee miettiä toiminnan turvallisuutta. Turvallisuus voidaan jakaa psyykkiseen ja fyysiseen turvallisuuteen. Molemmat tulee ottaa huomioon ohjaustoiminnan eri vaiheissa. Tapahtuman vetäjällä on aina turvallisuuden toteutumisesta ja hänen tulee huolehtia, että toiminnan riskit kartoitetaan ja ne pyritään minimoimaan.

Turvallisuussuunnitelma on lain velvoittama suunnitelma (laki kuluttajata-varoiden ja -palvelusten turvallisuudesta) riskien hallitsemiseksi ja hätätilanteisiin varautumiseksi. Jokaisen tapahtuman ja toiminnan suunnittelussa tulee tehdä oma turvallisuussuunnitelma tapahtumalle. Mutta samaa vanhaa valmiiksi täytettyä pohjaa voi käyttää moneen tapahtumaan muuttamalla vain kyseiseen tapahtumaan liittyvät kohdat.

Turvallisuussuunnitelman tekeminen jo itsessään pienentää riskejä onnettomuuksille tai muille ikäville tapahtumille, koska etukäteen kartoittamalla voidaan jo poistaa riskitilanteita. Ennaltaehkäisy on tärkeää ja sillä voidaan välttää monet fyysiset riskit esim. liikenteen ohjaus, hevosten kulkureitti, missä kohtaa ei saa ratsastaa, kaatuminen, jos joku katoaa retkeltä, kypärän käyttö, ohjeet, pukeutumiseen, avotulen teko, miten toimitaan tms. Unohtamatta psyykkisiä turvallisuustekijöitä, sillä jokaisen on tunnettava olonsa turvalliseksi tapahtumissa. Psyykkisiä tekijöitä voi olla vaikkapa kiusaaminen, nimittely, eristäminen, nolatuksi tuleminen. Myös sääolosuhteet voivat vaikuttaa tapahtuman turvallisuuteen. Mietitään etukäteen, missä ensiapuvälineet, kuka hoitaa ensiavun, kun kuka soittaa tarvittaessa ambulanssin. Turvallisuussuunnitelmassa jaetaan tehtävät etukäteen, joten aika ei kulu enää tehtävän jakoon vaan päästään heti toimimaan.

Turvallisuus suunnitelmaan kirjataan turvallisuuteen liittyvät asiat:

- Riskit, millaisia riskejä tapahtumassa on
- Määritellään riskien todennäköisyys
- Riskeihin varautuminen, miten etukäteen toimitaan riskien minimoimiksesi
- Miten apua hälytetään
- Miten tehtävät jaetaan

Ratsastustilalla pitäisi olla oma turvallisuussuunnitelma, joten seuralta riittää, kun kirjataan tapahtumaa koskevat turvallisuusasiat, ei tarvitse kirjata tallia koskevia. Jos toimitaan tiloissa, joissa ei ole omaa turvallisuussuunnitelmaa, silloin tulee tehdä laajempi tilakohtainen suunnitelma. Turvallisuutta siis vahvistaa paljon se, että järjestäjä tuntee vastuunsa ja on valmistautunut huolellisesti myös turvallisuussuunnitelman osalta.

SRL:ltä löytyy kattava pelastussuunnitelma, jonka voi muotoilla oman kilpailuun/tapahtumaan sopivaksi. Pelastusasetuksen (407/2011) 3 §, kokonainen pelastussuunnitelma tulee laatia, jos tapahtumaan ajatellaan osallistuvan yli 200 henkilöä. https://www.ratsastus.fi/site/assets/files/2355/pelastussuunnitelma_srl_malli.docx Ja toinen, jossa on luettelo toimihenkilöistä. <https://www.ratsastus.fi/site/assets/files/2456/pelastussuunnitelmamalli-vastuuhenkilot.docx>

9.2 Riskien kartoitus

Turvallisuuden takaaminen on yksi tärkeimpiä tehtäviä! Ohjaaja/järjestäjä pohtii etukäteen turvallisuusasioita, määrittelee riskit ja miten niihin reagoidaan. Ohjaaja tietää mistä löytyy ensiapuvälineet tai kuka voi auttaa. Ei tarvitse yksin pystyä hoitamaan kaikkea, mutta etukäteen on hyvä miettiä mitä pystyy itsenäisesti hoitamaan ja vaikkapa sitä, milloin on soitettava hätäkeskukseen. Riskien pohtiminen on tärkeää, koska näin voidaan ennaltaehkäistä onnettomuuksia. Osaa esimerkiksi varoittaa hellan käytöstä tai vaikkapa liukkaasta lattiasta. **Riskien kartoitus lomakkeen löydät liitteistä.**

RISKI	TODENNÄKÖISYYS/ SEURAUKSET	ENNALTA EHKÄISY	ENSIAPU/HOITO	TOTEUTTAJA
Tulipalo	keskisuuri	Avotulen tekoa vältetään. Käytetään kaasugrilliiä ja grilliiä käyttäa osaava henkilö tai osaaavan henkilön valvonnassa.	Käytetään sammutuspeitetä, sammutinta. Jos ei onnistuta sammuttamaan, estetään tulen leviäminen. Soitto 112.	Ensimmäinen vastuuhenkilöistä, joka huomaa, pyytää jonkun soittamaan 112 ja alkaa itse sammuttamaan.
Avomurtuma, murttuma, päävamma	keskisuuri	Tapahtumassa mukana hevosia. Hevosten kanssa toimiessa erityistä varovaisuutta. Rauhallinen toiminta.	Keittiön ensiapukaapista tarvikkeet. Sidotaan ja tuetaan. Päänvammassa kylkiasento. Soitto tarvittaessa 112	Ensiaputaitoiset antavat ensiapua. Ensimmäinen paikalla ollut vastuuhenkilö pyytää jotain soittamaan 112
Tukehtuminen esim. ruokaan	pieni		Taputetaan selkään, jos ei pala lähde, niin Heimlichin ote	Ensiaputaitoiset,
sairauskohtaus	pieni		Ensiapu	Ensiaputaitoiset
Eistäminen seurasta	pieni	Ohjaajat vastuussa siitä, että kaikki mahtuvat mukaan toimintaan.	Aikuiset puuttuvat heti ja asiasta keskustellaan ryhmässä.	Hallitus
Palovammat esim. buffassa kuumaa kahvia käsille	pieni	Aikuiset auttavat pienempiä kuumien kanssa. Buffassa ei saa juosta tai hyppiä.	Kylmään veteen 20 min.	Ensiapu-taitoiset
Kiusaaminen	pieni	Aikuiset puuttuvat heti, jos kuulevat vähänkään tämän suuntaista. Aikuiset kannustavat ja näyttää esimerkkiä	Selvitetään kuka ja miksi. Istutetaan osallistuneet keskustelemaan siitä, miten seurantalaisuuksissa käyttäydytään.	Ensisijaisesti yhdessä aikuisten ja vanhempien kanssa selvitetään.

10 MITEN NUORISOTYÖTÄ VOI RAHOITTA

Seuratoimintaa rahoitetaan pääsääntöisesti jäsenmaksuilla, mutta pelkät jäsenmaksut eivät usein riitä toiminnan rahoittamiseen. Tapahtumissa on siksi hyvä olla tapahtumamaksu, joka kattaa vähintäänkin kulut. Kerhotoiminnasta voidaan periä vaikkapa kerhomaksua tai materiaalmaksua. Tilaisuuksissa ja tapahtumissa voidaan järjestää pieniä buffetteja, joissa myydään syötävää ja esimerkiksi seura voi myydä seuravaatteita, joista kertyy osa tuotosta seuran kassaan.

Seuran varainhankinnassa tulee olla tarkkaavainen. Liikunta- ja urheiluseurat ovat perinteisesti aatteellisia yhdistyksiä, joiden tarkoituksena on toteuttaa yhdistyksen säännöissä mainittua aatteellista tehtävää. Aatteellisten urheiluseurojen perimmäisenä tarkoituksena ei ole yksittäisten seuran jäsenten taloudellisen edun tavoittelu, vaan ne tavoittelevat koko ympäröivän yhteisön ja yhteiskunnan "yhteistä hyvää" edistämällä koko väestön liikuntaharrastusta tai lasten sekä nuorten kilpailutoimintaa. Eli saadut rahat tulee käyttää seuralaisten hyväksi. Kulutustavaroiden myynti katsotaan verolliseksi toiminnaksi erityisesti, kun se kohdistuu asiakaskuntaan, joka ei ole pelkästään jäsenistöä, ja jos se ei mahdu tuloverolain alla oleviin varainhankintamuotoihin:

- 1) yhteisön toimintansa rahoittamiseksi järjestämistä arpajaisista, myyjäisistä, urheilukilpailuista, tanssi- ja muista huvitilaisuuksista, tavarankeräyksestä ja muusta niihin verrattavasta toiminnasta eikä edellä mainittujen tilaisuuksien yhteydessä harjoitetusta tarjoilu-, myynti- ja muusta sellaisesta toiminnasta saatua tuloa;
- 2) jäsenlehdistä ja muista yhteisön toimintaa välittömästi palvelevista julkaisuista saatua tuloa;
- 3) adressien, merkkien, korttien, viirien tai muiden sellaisten hyödykkeiden myynnin muodossa suoritetusta varojenkeräyksestä saatua tuloa;
- 4) sairaaloissa, vajaamielilaitoksissa, rangaistus- tai työlaitoksissa, vanhainkodeissa, invalidihuoltolaitoksissa tai muissa sellaisissa huoltolaitoksissa ja huoltoloissa hoito-, askartelu- tai opetustarkoituksessa valmistettujen tuotteiden myynnistä tai tällaisessa tarkoituksessa suoritetuista palveluksista saatua tuloa;
- 5) bingopelin pitämisestä saatua tuloa.

Vero asioita voi tarkistaa vielä <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/yhdistys-ja-saatio/>

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47999/verotus-ohje-yleishyodyllisille-yhteisoi3/>

Kuluja voidaan myös karsia järjestämällä tapahtumia yhteistyössä muiden seurojen tai yhdistysten kanssa.

Seuroille on olemassa erilaisia apurahoja ja tukia, mm. Omalta kunnalta saa usein toimintaan tukea. Kannattaa etsiä niitä netistä ja hakea kaikkea mahdollista. Kannattaa kuitenkin olla tarkka, että täyttää kaikki tarvittavat kriteerit ja että perustelee mahdollisimman hyvin ja tarkasti. Lisäksi erilaisiin hankkeisiin voi saada rahoitusta eri tahoilta. On seuran omasta aktiivisuudesta kiinni, saadaanko haettua ja järjestettyä hankkeita. Tapahtumien järjestämiseen voi saada tukea omalta aluejaostoltasi. Ota reippaasti yhteyttä oman alueesi nuorisovastaavaan.

Tärkeää on myös muistaa, että aina ei tarvita rahaa. Mukavaa tekemistä voi järjestää ilman rahaakin. Se voi olla nyyttärit, hengailuilta tms.

Esimerkkejä erilaisista tulonlähteistä seuroilla:

- ♥ Jäsenmaksut
- ♥ Kerhomaksut
- ♥ Seuratuote myyntitulot
- ♥ Sponsorit
- ♥ Tukimaksut
- ♥ Mainosten myynti
- ♥ Tapahtumat
- ♥ Buffat
- ♥ Hankerahoitukset
- ♥ Kunnan rahoitus
- ♥ Ok-opintokeskus
- ♥ Jäsenlehtimaksut
- ♥ Kannatusmaksut
- ♥ Rahankeräykset
- ♥ Seuravaatemyynti
- ♥ Toimitilavuokrat
- ♥ Rahoitus
- ♥ Säätiöt
- ♥ Lahjoitukset
- ♥ Perinnöt
- ♥ Arpajaiset
- ♥ Kurssit
- ♥ Muilta järjestöiltä esim. Rotaryt. Lions
- ♥ Opetusvirasto
- ♥ Erasmus +
- ♥ Elinkeino tulo esim. Sukkien tai keksien myynti

11 TÄHTISEURA

Kun nuorisotoiminta seurassa on hyvällä mallilla, voidaan miettiä, että olisiko meidän seurasta tähtiseuraksi. Tähtiseura-ohjelma on seuratoiminnan laatuohjelma, jonka tavoitteena on kehittää suomalaista seuratoimintaa. Toiminnan tunnuksena toimii Tähtimerkki, joka kertoo, että seura on kehittynyt tasolle, jossa seuratoimintaohjelmassa määritellyt laatutekijät toteutuvat.

Tähtimerkki on lupaus laadusta, niin nykyisille, kuin tulevillekin seuran jäsenille, sekä heidän lähipiirilleen ja tukijoille. Se on osoitus modernista, ketterästä ja inhimillisestä toimintatavasta, joka sopii kaikille liikkujille. Se vastaa erilaisten liikkujien tarpeisiin, mutta myös kehittyä heidän mukanaan.

Seura voi saada maximissaan 3 erilaista merkkiä. Nämä merkit ovat:

1. Lapset ja nuoret -> vihreä tähti
2. Aikuiset -> punainen tähti
3. Huippu-urheilu -> sininen tähti

Kun seurassa tehdään hyvää nuorisotyötä ja seuran perustoiminta, kuten talous tms. ovat hyvin hoidettuja on mahdollista hakea seuralle nuorisotyöstä tähtiseuramerkkiä. Laatukriteereihin voi tutustua Olympiakomitean sivuilla ja lähteä kehittämään seuran toimintaa niin, että se täyttää laatukriteerit. Tukea seuran kehittämiseen saa SRL:ltä. SRL:llä on seurankehittäjiä, jotka voivat tulla seurassa käymään ja auttaa kehittämässä, tuoda ehkä uusia näkökulmia. Kun seura on valmis, sovitaan SRL:n kanssa auditoinnista, jolloin paikalle tulee SRL:n edustaja, sekä Olympiakomitean edustaja ja seuran hallituksen edustajat. Yhdessä käydään läpi täyttyvätkö kriteerit. Jos kriteerit täyttyvät, viedään tähtiseurahakemus SRL:n hallituksen kokoukseen, joka kokouksessaan päättää onko saako seura tähtimerkin.

Tähtiseurat tekevät arvokasta työtä lasten ja nuorten urheilun parissa. Lähtökohtana on lapsen ja nuoren paras. Tähtiseurat tarjoavat jokaiselle mukana olevalle lapselle ja nuorelle kasvua ja kehitystä tukevaa toimintaa. Tähtimerkki luovutetaan osoituksena aktiivisesta ja monipuolisesta nuorisotoiminnasta. Tähtimerkin saamiseen tähtääminen ja tähtimerkin kriteerien ylläpitäminen kannustavat seuroja kehittämään toimintaansa entisestään. Tähtimerkkiseurojen saatavilla ovat Tähtimerkkiseuraedut ja mahdollisuus käyttää Tähtimerkkiä hyödyksi muun muassa seuran markkinoinnissa ja tukihakemuksissa.

Tähtimerkin saaminen on seuralle kunnia-asia. Tähtimerkki tuo seuralle arvostusta, mutta myös vastuuta. Ratsastuksella on 28 Tähtimerkkiseuraa. Tähtimerkki ei ole seuralle ikuinen - kriteerit on täytettävä jatkossakin. SRL:n edustaja vierailee kaikissa ratsastuksen Tähtiseuroissa vähintään joka kolmas vuosi. Lisätietoja tähtiseuraksi hakemisesta löytyy: SRL:n ja Olympiakomitean nettisivuilta.

Ratsastuksen Tähtiseurahenkilö: Marja Teljamo,
Seurapalvelujen linjapäällikkö
040 191 4508, marja.teljamo@ratsastus.fi

MITÄ HYÖTYÄ LAATUOHJELMASTA ON?

- Lisää tukea seuran kehittämiseen: työkaluja, tietoa, viestintää, hyviä malleja
- Mahdollisuus tuoda seuran toimintaa laajemmin näkyviksi ja parantaa imagoa
- Kannustaa toiminnan kehittämiseen.
- Helpottaa verkostoitumista ja yhteistyötä
- Markkinointiväline, tavaramerkki
- Seuratyön kannuste ja arvostus

Tähtiseurajärjestelmässä pyritään saamaan seuroja suuntaamaan toimintaansa siten, että se täyttäisi lasten ja nuorten liikunnan osalta tietyt kriteerit ja tulisi näin valittua laatuseurojen joukkoon. Tähtiseuroissa kaikkia kohdellaan tasapuolisesti, toiminta on monipuolista ja kasvatuksellista, toimintaa vetävät koulutetut ohjaajat ja seurassa on erikseen nimetty nuorisotoiminnasta vastaava henkilö.

LIITTEET

SWOT-ANALYYSI

LIITE 1.

VAHVUUDET	UHAT
<p>Mitkä ovat meidän vahvuuksia?</p> <p>Missä olemme hyviä?</p> <p>Miten näitä vahvuuksia ylläpidetään ja vahvistetaan?</p>	<p>Mitkä ovat meidän heikkoudet?</p> <p>Missä meillä on kehitettävää?</p> <p>Voimmeko kehittää asioita niin, että heikkoudet kehittyisivät mahdollisuuksiksi?</p>
MAHDOLLISUUDET	UHAT
<p>Millaisia mahdollisuuksia meillä on kehittyä?</p> <p>Millaisia mahdollisuuksia meillä on järjestää toimintaa?</p> <p>Miten mahdollisuudet voisi kääntää vahvuudeksi?</p>	<p>Mitä uhkia meillä on?</p> <p>Onko uhkia poistettavissa?</p> <p>Miten voimme minimoida uhat?</p>

TAVOITTEEN ASETANTA

LIITE 2.

NUORISOTYÖN TAVOITTEET VUODELLE _____.

Miten paljon rahaa on nuorisotoimintaan käytettävissä tänä vuonna?

Mihin se on suunniteltu käytettäväksi?

Miten kartoitan seuralaisten tarpeita?

Miten tiedotan nuoria erilaisista tapahtumista, kilpailuista ja liiton ajankohtaisista asioista?

Millaisia nuorisotapahtumia seura järjestää tänä vuonna?

Millaisia nuorille suunnattuja kisoja järjestetään tänä vuonna?

Millaisia nuorille suunnattuja luentoja tms. järjestetään tänä vuonna?

Miten kannustamme nuoria osallistumaan toimintaan?

Miten kannustamme nuoria oheisliikuntaan ja terveellisiin elämäntapoihin?

Miten kannustamme ja palkitsemme aktiivisia nuorisotoimijoita?

Millaisia työvälineitä ja apua tarvitsemme, jotta voimme hoitaa ylläolevat asiat hyvin?

KUU- KAUSI	TIEDOTA/ OTAYHTEYS	TAPAH- TUMA	KILPAILU	MUUTA	€
Tammikuu					
Helmikuu					
Maaliskuu					
Huhtikuu					
Toukokuu					
Kesäkuu					
Heinäkuu					
Elokuu					
Syyskuu					
Lokakuu					
Marraskuu					
Joulukuu					

Palaa näihin tavoitteisiin esim. 1-3kk:n välein ja pohdi:

Miten saavuttanut tavoitteet?

Mitä voisinkin parantaa?

Miten saa nuoret mukaan toimintaan ja päätöksentekoon?

Mitä urapolkuja tarjolla, harrastaja, kilpailija, seura-aktiivi, kisatuomari?

Mitä tukia voi hakea?

Mistä tukea nuorisotyön kehittämiseksi?

Mitä uutta voisinkin vielä tuoda tai tarvitseeko tehdä muutoksia?

PALAUTELOMAKE

LIITE 3.

Järjestäjä:

Ikä: _____

Tapahtuma/kerho, johon osallistuin: _____

PVM: _____

ARVIOI tapahtumaa/kerhoa oman tyytyväisyytesi pohjalta rengastamalla sopivin vaihtoehto oheisen asteikon mukaisesti.

☺ = Olen samaa mieltä/kiva/hyvä ☹ = Olen eri mieltä/ huono

1. Tapahtuma/kerho oli mielestäni	☺	☹
2. Järjestelyt olivat selkeät	☺	☹
3. Ohjaaja oli mielestäni	☺	☹
4. Tulen seuraavalla kerralla uudestaan	☺	☹

5. Mikä oli parasta?

---

6. Mikä oli tylsintä?

Jatka tarvittaessa kääntöpuolelle...

KIITOS PALAUTTEESTASI!

TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN

LIITE 4.

TAPAHTUMAN NIMI:

TAPAHTUMAN LUONNE:

MIKSI JÄRJESTETÄÄN:

KOHDERYHMÄ:

SAAVUTETTAVUUS/ YHDENVERTAISUUS/SYRJIMÄTTÖMYYS:

PAIKKA:

AIKA:

TAPAHTUMAN KUVAUS/RUNKO:

RAHOITUS/BUDJETTI:

TIEDOTUS/MARKKINOINTI:

ILMOITTAUTUMINEN:

TURVALLISUUSSUUNNITELMA:

LUVAT/ILMOITUKSET:.

TARVITTAVAT KALUSTEET, KONEET, TEKNIikka, SÄHKÖT:

BUFFET/LIPUNMYyntI/KISAKANSLIA/POHJAKASSA:

SOMISTUS:

PARKKITILAT:

OPASKYLTTIT:.

WC-TILAT:

TOIMIHENKILÖT:

TOIMIHENKILÖIDEN RUOKAILU/EDUT:

LÖYTÖTAVARAT:

PURKAMINEN /SIIVOUS/JÄTEHUOLTO:

KUVAUSLUPA:

PALAUTTEET:

JÄLKIMARKKINOINTI/KIITOKSET:.

TEHTÄVÄNJAKO

BUDJETTI

LIITE 5.

BUDJETTI		
KULUT	ARVIO	TOTEUTU- NUT
Tilat		
Tarjoilut		
Ostokset		
Tekniikka		
Tuomarit		
Toimistotarvik- keet		
Mainonta		
Esiintyjät		
Palkinnot		
Muut		
Yhteensä		
TULOT	ARVIO	TOTEUTU- NUT
Osallistumis- maksut		
Tuet/Avustuk- set		
Vuokrat		
Myyntituotot		
Seuravaatteet		
Buffet		
Muut		
Yhteensä		
TULOS		

LUPALOMAKE´

LIITE 6

Lapsellani on lupa lähteä _____ tapahtumaan.

Lapsestani voi ottaa kuvia tapahtumassa ja jakaa seuran mediassa Kyllä Ei

Kuvamateriaalia lapsestani voi jatkossa käyttää seuran materiaaleissa ja mahdollisesti myös SRL:n materiaaleissa mainos- ja markkinointitarkoituksessa (lehdistötiedotteet, julkaisut tms.) Kyllä Ei

Lapsen nimi:

Lapsen syntymävuosi:

Lapsen puhelinnumero:

Huoltajan nimi:

Huoltajan sähköpostiosoite:

Huoltajan postiosoite:

Huoltajan puhelinnumero:

Paikka ja päivämäärä: _____ / ____ / 20 ____

Huoltajan allekirjoitus: _____

Kerättyjä tietoja käytetään vain tässä tapahtumassa. Tiedot hävitetään tapahtuman jälkeen.

RISKIEN KARTOITUS

LIITE 7

RISKI	TO- DENNÄ- KÖISYYS/ SEU- RAUKSET	ENNALTA EHKÄISY	ENSIAPU/HOITO	TOTEUT- TAJA